

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Lluís Companys i Jover

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 5 de maig del 1933

SUMARI

A les cinc i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys i Jover.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Casabó, al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, interessant-se per la situació crítica dels treballadors d'Alforja.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Prec del senyor Rovira i Roure, al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, en defensa de la producció catalana de panís.

Manifestacions de la Presidència en absència del senyor Conseller.

Prec del senyor Carreres i Artau relatiu a unes manifestacions fetes a la premsa pel senyor President de la Generalitat.

Resposta del senyor Conseller Delegat i rectificacions dels senyors Carreres i Artau i Pi i Sunyer.

Pregunta del senyor Duran i Ventosa, als senyors Consellers de Finances i de Cultura, relativa a les intencions de la Generalitat respecte al Gran Teatre del Liceu.

Respostes dels senyors Consellers de Finances i de Cultura i rectificació del senyor Duran i Ventosa.

Interpel·lació sobre la política municipal del Baix Ebre.

Després d'unues manifestacions dels senyors Farreres i Duran, Casabó, Andreu i del senyor Conseller de Governació, s'acorda ajornar aquesta interpel·lació.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya.

El senyor Serra i Moret consumeix un torn en contra la totalitat del títol IV.

Intervencions dels senyors Arnau i Conseller de Governació.

Rectificació del senyor Vallès i Pujals

Es suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.

En nom de la Comissió, el senyor Mestres respon a les impugnacions fetes a la totalitat pels senyors Tallada i Ruiz i Ponseti.

El senyor Serra i Moret consumeix un torn en contra la totalitat del dictamen.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Es suspèn el debat.

Lectura d'un Projecte de Llei presentat pels Diputats senyors Fronjosà, Ruiz i Ponseti, Comorera i Gerhard, referent a les Cambres de la Propietat Urbana. El Projecte passa a la Comissió d'Economia.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a dos quarts i cinc minuts de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i deu minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Lluís Companys.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Delegat i Consellers de Governació i de Treball i Assistència Social.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La crítica situació dels treballadors d'Alforja

El Sr. PRESIDENT: El senyor Casabó té la paraula.

El Sr. CASABÓ: Senyors Diputats: Es per a formular un prec al senyor Conseller d'Obres Públiques, prec que m'ha estat suggerit per l'Ajuntament d'Alforja, el qual se m'ha adreçat amb el caràcter de Diputat per la circumscripció de Tarragona, demanant-me que recolzés una demanda oficial que ha dirigit a l'honorable senyor President de la Generalitat per tal de veure si es podia fer quelcom per a remeiar la situació en què es troben els obrers d'aquella vila. Sembla que a Alforja s'ocupaven especialíssimament els obrers en la construcció d'adoquins, que després eren emprats per a la construcció de camins veïnals i de carreteres, empedrar carrers, etc. En aquest moment la crisi ha esdevingut molt forta, i han enviat precisament aquesta comunicació a la Generalitat per tal que es pogués veure si hi ha algun mitjà de remeiar aquesta situació.

L'altre dia vaig tenir ocasió de parlar amb el senyor Conseller d'Obres Públiques, però no em fou possible en aquell moment donar-li les dades que li havia ofert trametre, per tal que encara no estaven en el meu poder, ja que em foren trameses a Tarragona; per això prego que perdoni el senyor Conseller d'Obres Públiques que en aquest prec que li havia anunciat no li hagués pogut concretar, com li vaig prometre per una lletra, les carreteres i els camins veïnals a què feia referència. Com que constaran aquí, no li demano que em contesti tot seguit, sinó que després de veure si es pot fer o no quelcom, es serveixi contestar-me en el moment que vulgui.

Aquests camins veïnals són: D'Alforja a la carretera d'Alcoleà del Pinar a Tarragona-Prades, quilòmetre 6, cost 120,000 ptes. D'Alforja a Riudecols, quilòmetre 6fi cost 150,000 ptes. De Coll d'Alforja al de la Taixeta, quilòmetre 9, cost 250,000 ptes. Les precedents dades són còpia de les que figuren en el Projecte de pla extraordinari de construcció de camins veïnals de l'extin-

tingida Diputació Provincial de Tarragona, l'any 1927.

Això consta oficialment a la Generalitat per l'Ajuntament d'Alforja; i jo no he volgut assabentar-me de quin color polític té l'Ajuntament d'Alforja; i tan sols m'he preocupat del fet de què des del moment que ho ha demanat, jo, com a Diputat per la circumscripció de Tarragona, acudeixo oficialment al senyor Conseller de Treball i Obres en demanda de què estudiï degudament i el més aviat possible l'assumpte, i li doni la solució més adient.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Precisament com ha manifestat el senyor Casabó, em va comunicar que em trametria unes notes perquè pogués esbrinar de què es tracta, i en aquest moment no puc contestar-li, però prometo informar-me i llavors li contestaré.

El Sr. CASABÓ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casabó, per a rectificar.

El Sr. CASABÓ: He demanat la paraula tan sols per a agrair i confirmar les manifestacions del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

En defensa de la producció catalana de panís

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyors Diputats: El meu prec va adreçat al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, i per la raó de no estar aquest present, jo prego a la Mesa que tingui a bé transmetre-li.

Es tracta — en dues paraules puc dir-ho perquè la qüestió és ben senzilla — de què com s'ha anunciat per la premsa, hi haurà una importació de 150,000 tones de panís a Espanya. I amb motiu d'aquesta importació és indubtable que passarà als agricultors de Catalunya quelcom semblant al que va passar amb ocasió de la importació de blat estranger, o sigui que s'han trobat amb un desmereixement alt de preus, que fa que no sigui remunerador el preu que avui obtenen els agricultors del blat. Amb motiu d'això es va fer ja en un altre moment un prec per un company de Minoria, prec que es va convertir en interpellació; però aquesta interpellació, desgraciadament — com ha passat amb altres interpellacions, entre elles la d'Administració Local — va ésser truncada, no se n'ha tornat a parlar més de l'assumpte. Però el cert és que davant d'una situació sem-

blant amb relació al panís, sembla que estan amenaçats d'un perill idèntic, els agricultors de Catalunya, i per això jo pregaria al senyor Conseller d'Economia i Agricultura que estudiés la forma d'adreçar-se al Govern Central demanant que aquesta importació no sigui autoritzada fins i tant que el panís que hi ha dintre de Catalunya no hagi estat col·locat; i en segon terme, que si es cregués urgent la importació d'aquest panís dintre d'Espanya, es privés la seva entrada a Catalunya en tant que el panís dels agricultors catalans no estés completament col·locat, encara que fos dintre mateix de Catalunya.

Cal tenir en compte que, segons s'ha afirmat per la premsa, aquesta importació de panís ve a fer-se com a compensació de què a Bilbao es vagi a la construcció de determinades obres per empreses estrangeres. Així ens trobarem amb què s'haurà solucionat un problema d'atur forçós en una altra regió, però és molt de lamentar que per a solucionar problemes en altres regions s'hagi de crear un problema greu a Catalunya.

Aquest és en definitiva el meu prec.

El Sr. PRESIDENT: Es trametrà el prec al senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

Sobre unes manifestacions del senyor President de la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Carreres i Artau.

El Sr. CARRERES I ARTAU: El prec que vaig a formular en realitat requeriria la presència personal de l'honorable President de la Generalitat, per tractar-se d'un acte personalíssim del senyor Macià.

És probable que tots els senyors Diputats estiguin assabentats d'unes declaracions del senyor President de la Generalitat que varen aparèixer a la premsa alludint a les quantitats recaptades amb motiu dels damnificats de Girona. És diu en aquestes declaracions, «com a dada curiosa que cal consignar, que en l'esmentada llista no consta ni la més mínima donació de Lliga Catalana: d'Acció Catalana, la qual cosa demostra plenament el boicot que han declarat els esmentats elements a tota iniciativa altruista i generosa que sigui de la Generalitat de Catalunya». Aquestes declaracions, amb petites variants, han estat reproduïdes per tota la premsa. I aquestes declaracions, senyors Diputats, demostren que ens trobem amb una nova fórmula referent a una qüestió tan íntima, tan sagrada, com és la beneficència, que altera aquella fórmula que jo considero la més sublim que s'ha donat sobre la matèria i que consisteix en dir que en matèria d'almoïna, de caritat, de beneficència o com vulgui dir-se, allò preferible, allò ideal, és que la mà esquerra no s'assabenti del que dona la mà dreta; però, pel que es veu, el senyor President de la Generalitat ha trobat un nou criteri, una nova fórmula, consistent, no solament en dir i proclamar quina és la gent que fa bé, sinó en posar al costat d'aquesta llista una altra llista negra dels que no donen res. I aquest criteri jo el refuso en nom d'una elemental elegància en matèria de beneficència.

Però hi ha una cosa més greu, i és que hi ha una inexactitud total en aquestes declaracions. El Parlament de Catalunya ha contribuït totalment a aquesta

subscripció; hi han contribuït els senyors Diputats, que no solament no hem negat la nostra ajuda i el nostre petit òbol a aquesta subscripció, sinó que ho varem confiar al mateix Secretari de la Majoria, al meu estimat amic senyor Tauler, el qual no dubto que donaria fe de les meves paraules. I encara hi ha més, senyors Diputats: els Diputats de la circumscripció de Girona, no tan sols hem contribuït a aquesta gratificació, almoïna o com se li vulgui dir, amb el nostre òbol, sinó que hem contribuït amb els nostres actes. Sí; es va celebrar una reunió a Figueres a la qual varen concórrer l'Alcalde de la població i parlamentaris de la circumscripció de Girona, entre ells el meu estimat amic senyor Vallès i Pujals, i el que té l'honor d'adreçar-vos la paraula. I recordo que, entrè altres, hi estaven també presents els senyors Casanoves, Blasi, Casademunt, Dalmau i Fàbrega.

Més que un prec, pot dir-se que el nostre propòsit és acudir a la caballerositat del senyor President de la Generalitat, al qual nosaltres debem el màxim respecte, perquè doni les explicacions, puix també tenim dret a la màxima exigència de la veritat dels fets que està per damunt del mateix President de la Generalitat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El Conseller Delegat té la paraula.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Jo trobo que resultarà possiblement quelcom sensible per la mateixa Minoria de Lliga Catalana profunditzar en els fets de què acaba de parlar el senyor Carreres i Artau, perquè podria ésser que cercant un efecte polític...

El Sr. CARRERES I ARTAU: Cap efecte.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: ...a base d'una censura a un acte de l'honorable senyor President de la Generalitat, resultés que profunditzant més en la qüestió es veïés que en el moll de la mateixa hi havia quelcom més que un acte d'insolidaritat en el sentit d'una cosa que ha d'estar per damunt de les passions polítiques i de tots els partidismes, com són aquests actes d'ajuda als germans de Catalunya que es troben en un moment de dificultats. Aleshores, en profunditzar en aquest fet, restaria palesat això que no tinc cap interès en subratllar, però que tampoc tinc cap interès en silenciar.

Les manifestacions a què es referia el senyor Carreres i Artau prenen la cosa des d'un punt de vista general. És possible que hi hagi a les llistes de subscripció excepcions de caràcter particular. No diré pas en virtut d'un conveni, però sí en virtut d'un acord tàcit, els Diputats d'aquest Parlament contribuïren a minvar els perjudicis dels damnificats de Girona, acordant contribuir a la subscripció amb una quota uniforme de 50 pessetes cada un.

Per altra banda hi ha el cas de les excepcions limitades, a què s'ha referit en parlar dels Diputats per la circumscripció de Girona i sobre llur contribució no solament amb aquesta quantitat de 50 pessetes, sinó amb una aportació de caràcter personal, prenen part en els actes en els quals es tractava dels damnificats de Girona.

Jo no tinc cap inconvenient en rectificar aquesta qüestió de detall i en prendre nota de les manifestacions del senyor Carreres i Artau, però també he de dir que aquestes rectificacions de detall no treuen res a la veritat del plany del senyor President de la

Generalitat, perquè hi ha les llistes que demostren els elements que més han contribuït, així com les entitats, i dona la casualitat trista de què els noms de caràcter particular són escassíssims i que de les entitats que hi han contribuït no n'hi ha cap que pertanyi al Partit polític a què pertany el senyor Carreres i Artau. Jo tenia la sensació, senyor Carreres i Artau, de què era millor no parlar-ne.

Ens trobem en què vosaltres dieu sempre que el President de la Generalitat ha d'ésser el President de tots els catalans. Aquesta és — segons dieu — la vostra posició, i el primer acte o la primera manifestació del President de la Generalitat revestit d'aquest caràcter que li volem donar, va ésser el manifest en el qual s'adreçava al poble de Catalunya, apartat de tot caràcter partidista, dient que ja que hi havia germans catalans que es trobaven en condicions dolentes, demanava que tots els altres germans catalans, prescindint de Partits i per solidaritat, els volguessin prestar llur concurs. I ha resultat això: que en el moment en què el President es revestia d'aquest caràcter, vosaltres que desitjàveu que sempre el tingués, no responíeu a aquest esperit de solidaritat i no prestàveu a la iniciativa del President aquella col·laboració que tots volíem aportar-hi.

No he de distingir jo entre catalans caritatius i catalans no caritatius. Jo us faig el favor de creure en l'existència d'aquests sentiments favorables par a tots els catalans i que l'auxili als damnificats tant ha estat al nostre pit com en el vostre realitzar-lo. Jo no crec que la vostra actitud representi una eixutesa d'esperit. I també he de creure que la manca de solidaritat en aquest cas no ha estat deguda a la manca d'aquells sentiments, sinó que si no hi haveu contribuït en la proporció que creïem havíeu de contribuir-hi ha estat perquè la iniciativa venia del President de la Generalitat. Per mi, aquest és el fons de la qüestió, sobre el qual, com he dit, no tenia cap interès en què es plantegés, però tampoc en defugir-la. És molt de lamentar que en el moment en què el President de la Generalitat ha fet una crida a la solidaritat de tots els catalans hi hagi hagut un sector del nostre poble el qual no ha correspost a aquesta crida amb l'escalf cordial amb què era feta. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Carreres i Artau.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Em sembla que el senyor Conseller Delegat no ha desfet el punt de vista inicial meu.

No es tracta pas d'una qüestió política. Es tracta d'una qüestió d'elegància en matèria de beneficència. El punt de vista és que en matèria de beneficència és millor no vantar-se d'allò que hom fa, doncs jo vaig lamentar que per la ràdio es donés el meu nom, i si alguna vegada i a la mesura de les meves forces practico el bé, el millor premi que jo espero és que no se'm retregui. Però em sembla que tinc dret, si faig el bé, a què no em posin en una llista negra, i el President de la Generalitat ha fet aquesta llista negra per Acció Catalana i per Lliga Catalana.

Està bé que digui que els centres d'Esquerra han fet gran esforç, però no cal posar aquests en contraposició amb els altres Partits. Si això no

és fer política de Partit, no sé quan es fa partidisme. I no he de dir res més. Pel que es veu, el President de la Generalitat es creu en un règim presidencialista, i en una matèria tan primitiva com és la caritat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Dues paraules, senyor Carreres i Artau. La V. S. creu que no he contestat al que indicava i jo he fet un esforç per a portar la qüestió al fons de la mateixa.

Parlava de llista negra, i parlava també de què la caritat s'ha de fer sense vantar-se'n i això ha estat a bastament contestat. I l'acte de partidisme jo crec que s'ha produït precisament per qui ha defugit la crida de solidaritat que féu el President de la Generalitat, adreçant-la a tots els catalans.

La Generalitat i el Gran Teatre del Liceu

El Sr. PRESIDENT: El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Es tracta de fer una senzilla pregunta que de la mateixa manera podria ésser feta al President de Cultura que al Conseller de Finances i Conseller Delegat. Però com que el senyor Conseller de Cultura no es troba present i tenim el gust de tenir avui aquí el senyor Conseller Delegat, que ho és també de Finances, i es tracta d'un assumpte que si va endavant pot representar alguns milions de pessetes, em sembla que puc aprofitar aquesta ocasió de trobar-se aquí el senyor Pi i Suñer per a formular aquesta pregunta.

Es tracta, senyors Diputats, d'un assumpte que ve ajornant-se ja d'una temporada a aquesta banda: de si la Generalitat té o no té la intenció de comprar el Gran Teatre del Liceu.

És aquest un assumpte que per una banda atrau l'atenció de tots i molt especialment dels catalanistes que ens hem preocupat constantment del greu problema del nostre Teatre Nacional. Però, altrament, també ha de preocupar a tots aquells que no oblidem la situació financiera de la Generalitat, que no és molt falaguera, encara que no tingui dificultats i pensem que potser en els moments actuals els pocs o els molts milions que la Generalitat pugui disposar poden ésser emprats millor que de fer passar d'unes mans a unes altres un teatre que ja existeix a la ciutat de Barcelona.

(*Entra a la Cambra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

No és potser avui el moment de parlar amb tota l'extensió que l'assumpte mereix del problema del Teatre Nacional. Especialment, si algun dia n'haguéssim de parlar, convindria que hi fos el senyor Conseller de Cultura. No puc oblidar, no obstant, de fer algunes manifestacions respecte d'aquest particular, perquè aquest assumpte del Teatre Nacional es pot plantejar des de dos aspectes: el del continent i el del contingut. ¿Què és el que té més interès: el que hi hagi un gran edifici en el qual s'estatgi el que en diem el Teatre Nacional Català, o el que existeixi realment el Teatre Nacional Català? Totes les manifestacions d'art catalanes han d'ésser justament protegides per la Generalitat. Em penso que en això no hi haurà ni dretes ni esquerres, ni centre; que tots

estarem conformes en què cal donar la deguda protecció a totes les manifestacions d'art i, especialment, de l'art que vingui a representar les nostres característiques nacionals. Però això, ¿s'ha de fer necessàriament triant un terreny o adquirint per unes quantitats crescutíssimes un teatre determinat? És un problema que crec que val la pena que hi reflexionem molt tots, i jo pregaria que en el seu dia, si és que s'ha de resoldre encara, que el Govern de la Generalitat s'hi pensés moltíssim. El que interessa, em penso, a Catalunya, és que hi hagi teatre; el teatre, dic referint-me al contingut. Si ara s'invertissin 8 o 10 milions de pessetes per l'adquisició del Teatre del Liceu, en rigor Barcelona no tindria un teatre més: tindria el mateix teatre, solament que en lloc d'ésser propietat d'uns senyors que se'l vendrien — naturalment, suposo en bones condicions —, el tindria el Govern de la Generalitat; però el públic barceloní no hi guanyaria res. De manera que des del punt de vista, que és un dels punts de vista que cal tenir, de què la ciutat pugui ésser dotada d'un edifici amplíssim, el qual desgraciadament tanta falta ens fa a la ciutat de Barcelona, mitjançant una operació d'aquesta naturalesa no ho realitzariem pas, ens quedariem amb el mateix. En canvi, diguem-ne la influència que pugui arribar a tenir la Generalitat en l'organisme teatre, es pot tenir en moltíssimes formes. Avui el teatre, no solament a Barcelona, no solament a Espanya, a tot arreu, els teatres d'art no poden pas viure amb els seus mitjans propis particulars; necessiten gairebé a tot arreu de subvencions; però és evident que si els organismes públics, inspirant-se en un esperit catalanesc, volen protegir unes manifestacions d'art, els podran imposar determinades condicions i, per consegüent, podran també imposar-los la condició de la representació d'obres d'art que vinguin inspirades amb aquest mateix esperit catalanesc. Per a això no es necessita l'adquisició d'un edifici, per a això no es necessita que la Hisenda de la Generalitat immobilitzi una milionada, com evidentment seria necessària si aquesta operació es realitzava. Jo crec que si nosaltres penséssim que perquè convé que es faci cinema català la Generalitat hagués d'anar a posar una fàbrica de pel·lícules i perquè es faci teatre català la primera cosa que pot fer la Generalitat en el primer any d'existència hagi de consistir en comprar un edifici, emprendre un camí molt perillós. No fóra pertinent — crec que potser seria inoportú — el que avui, sobretot no estant present el senyor Conseller de Cultura, m'estengués en les meves consideracions respecte d'aquest particular. La pregunta que em permeto fer al Conseller de Finances consisteix simplement en el següent: Si és que hi ha alguna intenció de compra del Teatre del Liceu, si serà sotmesa prèviament al Parlament, abans de què es contregui cap compromís d'aquesta naturalesa. Jo espero que ha d'ésser així; però una contestació que desitjo que sigui tan categòrica com sigui possible de l'alta representació del Govern de la Generalitat crec que tranquil·litzaria tots els senyors Diputats i la part d'opinió de Barcelona que està una mica preocupada per les eventualitats que pugui tenir aquest assumpte.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

El Sr. CONSELLER DELEGAT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Delegat.

El Sr. CONSELLER DELEGAT: El senyor Duran i Ventosa, prudentment, en iniciar la seva pregunta, ja ha indicat que això ell creia que es referia principalment al Conseller de Cultura més que al Conseller de Finances. Jo he de confirmar aquest punt de vista, perquè tal com està la situació de l'assumpte de què parlava el senyor Duran i Ventosa, no sols correspon més al Conseller de Cultura, sinó que m'atreveixo a dir que correspon totalment al Conseller de Cultura i absolutament en res al Conseller de Finances. Per tant, jo tinc la seguretat de què el senyor Conseller de Cultura donarà amb molt de gust al senyor Duran i Ventosa totes les explicacions pertinents sobre el particular. Però jo no voldria, després de la pregunta amb què cloïa el senyor Duran i Ventosa la seva intervenció, deixar flotant aquí alguna nebulosa i jo he de dir-li que pot estar absolutament tranquil respecte als temors que ells apuntava. Jo he de dir-li primer de tot que l'assumpte a què es referia el senyor Duran i Ventosa, assumpte interessant com tots aquells que es relacionen amb qüestions de teatre a la nostra terra que tenen una importància indubtable; l'assumpte aquest està, avui per avui, en aquella zona, de les idees vagues i ben intencionades, però sense tenir una realització immediata.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller de Cultura i ocupa el seu lloc al banc del Govern.)

Potser ara el senyor Conseller de Cultura podria contestar-li, encara que no sé si estarà assabentat del particular. Sobre la por que tenia el senyor Duran i Ventosa de què això pogués representar, en cas hipotètic — parlo absolutament d'una remota hipòtesi — que pogués representar si vingués a realitzar-se una despesa la Generalitat a base de diversos milions de pessetes, jo des d'aquest moment puc tranquil·litzar en absolut al senyor Duran i Ventosa. Ni en aquest terreny de les hipòtesis, ni en aquest terreny dels projectes vagues en què està actualment la qüestió, mai s'ha partit del supòsit de què això fos una adquisició que representés per a la Generalitat el desprendre's d'una quantitat d'uns certs milions de pessetes — estem sempre, torno a repetir, en aquest terreny hipotètic — sense partir del principi de rescat amb possibilitats posteriors; però que no representaria immediatament una contribució en aquest sentit des les milionades de què parlava el senyor Duran i Ventosa. Jo li asseguro — en aquest sentit parlo com a Conseller de Finances —, perquè donada la situació de les finances de la Generalitat seria una veritable equivocació, que en aquest moment es despregués d'una quantitat de milions de pessetes en aquests assumpte que té una importància, però no en relació amb les seves despeses. De manera que resta amb això una contestació concreta. Respecte a l'altra, igualment, perquè essent un assumpte d'importància com és, aquest hauria d'estar sempre a coneixement del Parlament.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No sé si el senyor Conseller de Cultura està prou assabentat...

El Sr. CONSELLER de Cultura: Li agrairia que me n'assabentés, però encara fóra millor que sempre que s'hagués de fer precés es tingués l'habitud d'avisar. Trobo que es guanyaria temps.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Em permetrà el senyor Conseller de Cultura que li digui que la lliçó de correcció no me l'havia de donar, perquè he parlat abans amb el senyor Conseller Delegat i com que ja he exposat que aquest assumpte afectava al Conseller de Cultura i a més també al Conseller de Finances, que m'ha contestat molt justament des del seu punt de vista, em penso que no he d'admetre aquesta lliçó que s'ha cregut obligat a donar-me.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Les VV. SS. i jo no estarem mai d'acord.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo estic a la disposició de la V. S., si està prou preparat i si vol dir quelcom d'aquest particular, l'escollaré amb molt gust, i al senyor Conseller de Finances he de donar-li les gràcies perquè des del seu punt de vista ha satisfet completament la curiositat justificada que tenia aquest Diputat.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Em creia que anàveu a repetir el prec.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Potser molestaria a tot el Parlament.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Però no cal, perquè amb les poques coses que em diuen ja endevino l'abast que hi haveu donat. Venint, ja m'han dit pel camí que es tornava a parlar del Liceu, i naturalment, he pensat que eren les VV. SS. Jo només vull fer constar aquí una mica l'estranyesa d'aquesta mena d'esverament que teniu sempre que es toca la qüestió del Liceu, quan precisament haurien d'ésser els que s'asseuen en aquests bancs (*Alludeix a la Minoria de Lliga Catalana.*) els que menys s'haurien d'esverar en aquest sentit. La nacionalització del Teatre del Liceu...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Em permet una interrupció?

El Sr. CONSELLER de Cultura: Digueu.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No he parlat per a res de la nacionalització, m'he referit a l'adquisició de l'edifici del Gran Teatre del Liceu.

El Sr. CONSELLER de Cultura: No n'ha parlat mai ningú.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Només preguntava això; així restem entesos.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Per això dic que no comprenc l'esverament que us fa usar paraules i termes i intencions que no han estat mai de ningú d'aquest Govern. Referent al Liceu crec que vaig parlar bastant clar, no sé si us trobàveu aquí, el dia que en vaig parlar. Potser va quedar un xic llarga la meua contesta, però ho vaig fer per evitar i estalviar-vos altres intervencions que el vostre zel pogués inspirar-vos. Veig que va ésser inútil. Aquell dia, vaig dir clar el pla que tenia respecte la nacionalització del Teatre del Liceu. És una cosa que ja ha estat prou dita, però que vull tornar a repetir avui. La V. S. parla d'adquisició i de compra.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No, no parlo; pregunto. Si em dieu no, no hi ha qüestió.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Ja ho he dit que no, però conec bastant la V. S. i les seves intencions, i per això hi insisteixo.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Potser s'ho pensa que em coneix! És més difícil del que es pensa conèixer-me a mi.

El Sr. CONSELLER de Cultura: El conec fa anys i l'he qualificat com es mereix més d'una vegada. És prou públic el que es vol fer amb el Teatre del Liceu. Jo crec en la generositat dels propietaris del Liceu. Jo crec i sé que hi ha una bona part dels propietaris del Liceu que estan disposats a anar a la nacionalització d'aquest teatre. I amb això podeu quedar tranquil. Mai ha passat pel meu cap pensar que ara podíem dedicar una sèrie de milions a l'adquisició del Teatre del Liceu quan hi ha altres coses que tenen una urgència que no té aquesta qüestió del teatre. Jo a vegades — i us demano per endavant que no prengueu malament el que vaig a dir-vos — tinc por que aquesta mena de resistència que es troba en la qüestió del Liceu en els bancs de les VV. SS., que precisament són els que més s'hi haurien d'interessar, en fa por que sigui encara un vestigi d'aquelles coses que nosaltres voldríem que desapareguessin del Liceu. Nosaltres voldríem veure, el Liceu Teatre Nacional de Catalunya, i voldríem que fos temple d'art, com se li ha dit tant sovint, però no sols d'una classe, sinó que voldríem popularitzar-lo un xic més.

No vull dir res més, sinó posar-me a la disposició de qui sigui que aquí a la Cambra em demani detalls de com està aquesta qüestió per a explicar-li. També vull avançar que el dissabte vinent se celebrarà una reunió al Liceu a la qual assistiran tots els propietaris del Liceu, als quals jo exposaré el pla que jo tinc, d'acord amb els companys de Govern, per arribar a aquesta nacionalització sense que costi aquests milions a la Generalitat ni a cap organisme oficial. Si volen les VV. SS., la setmana entrant, quan hi haurà més dades per a jutjar aquest afer, facin-me un nou prec, i els agrairé que m'avisin abans, i els contestaré tan amablement com sapiga.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No sé perquè el senyor Gassol sempre que parlo, treu un xic les urpes, com els gats...

El Sr. CONSELLER de Cultura: És recíproc.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No gens.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Som gat i gos.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Permeti el Parlament aquesta petita distracció. Permeti'm que li digui, senyor Gassol, que aquesta és una de les moltes raons per les quals demostra la S. V. que no em coneix gaire.

El Sr. CONSELLER de Cultura: I tant si us conec, senyor Duran!

El Sr. DURAN I VENTOSA: Això de què em poso en aquesta actitud de resistència i agressió ni davant de la V. S. ni davant de ningú, és precisament desconèixer la meua naturalesa de la manera més supina; però no és aquesta matèria pròpia per a la deliberació parlamentària. Tornem a l'assumpte cabdal i suposo que la Presidència entindrà així que he de fer-ho. Tot el que sigui — ho he dit abans, naturalment, com que no hi

era el senyor Gassol, no té res de particular que ell ho ignori —, tot el que sigui anar a fomentar les manifestacions d'esperit català en totes les manifestacions d'art, tot això ha de comptar amb el concurs de tots els catalanistes, i, per consegüent, amb el concurs íntegre de tots els Diputats de la Minoria de Lliga Catalana. No tingueu cap recel, ni cap suspicàcia, ni cap temor respecte d'això. Tot el que en catalanisme es faci serà sempre molt ben vist per aquesta banda. Però això no vol dir que qualsevol cosa perquè porti el nom de catalanisme hagi d'estar bé; això no. El dret de discutir, el dret d'expressar tots els problemes amb objectivitat necessària, em penso que no ens podrà ésser negat. Tenia el temor de què he parlat abans, que veig que era equivocat, d'una substitució de la societat de propietaris del Teatre del Liceu per la Generalitat. Des del moment que ja la V. S. diu que no hi ha res d'això, no cal que ens esverem més; no hi ha motiu per aquesta inquietud. Però acceptem discutir-ho en una altra sessió, en un dia pròxim després de la conferència que ha anunciat la V. S.

Un altre dels motius d'inquietud fóra que la Generalitat es convertís indefinidament en empresari, perquè si dolent és ésser propietari d'un immoble que no produeixi renda, dolent és també ésser empresari que és un ofici en el qual s'hi han perdut molts diners per part de tots els que s'hi han llançat amb caràcter d'aficionat. I l'organisme oficial en aquestes matèries té sempre caràcter d'aficionat i si el paper de cavall blanc pels particulars és molt desairat, el paper de cavall blanc per part de la Generalitat de Catalunya seria un paper més desairat encara i en el qual ens cabria una responsabilitat a tots nosaltres. Dit això, no he d'afegir-hi res més. El senyor Gassol en ús d'un dret que ningú li pot negar, més encara, en exercici d'una funció que li és molt natural com a Conseller de Cultura, exposarà els seus plans en el lloc i temps que cregui oportú. Si després de les paraules que hagi pronunciat en la conferència que tingui amb els propietaris i de l'acollida que li donin, algun Diputat de la Minoria de la Lliga Catalana creu necessari fer-li una nova pregunta, acceptem per endavant l'ofertament que ens ha fet el senyor Conseller de Cultura.

Interpel·lació sobre política municipal al Baix Ebre

El Sr. FARRERES I DUDAN: Demano per parlar, per a una qüestió d'ordre.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Senyors Diputats: L'altre dia quan es va plantejar el problema pel senyor Cunillera de la política municipal en alguns pobles del Baix Ebre, i en contestar el senyor Conseller de Governació algunes paraules del senyor Casabó va dir que d'una vegada potser valia més acabar amb aquestes coses de portar qüestions municipals d'una manera accidental i parcial i anar a la interpellació d'una manera global per tota la política municipal de Catalunya. Així ho havíem entès i avui he vist amb sorpresa consignat a l'ordre del dia: «Política muni-

cipal del Baix Ebre». Dic això perquè referent a uns casos del Baix Ebre, uns dels quals vaig tenir l'honor de portar a aquesta Cambra, el senyor Conseller de Governació va oferir portar aquí una inspecció que crec que ja va estar portada a terme i, naturalment, per a tornar a reprendre el problema d'Ulldecona crec que seria adient que el senyor Conseller de Governació ens pogués portar la resposta de l'enquesta. Mentrestant, si sembla que aquesta qüestió ha de seguir en aquest aspecte parcial, no hi tinc res a dir. Ara el que demano és que se'm reservi la paraula per quan vingui l'enquesta.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Farreres i Duran en resum proposa que s'ajorni aquesta discussió per a poguer-hi donar una amplitud, per tal com manca una informació que havia de rebre el senyor Conseller de Governació i encara no li ha estat tramesa.

El Sr. CASABÓ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casabó.

El Sr. CASABÓ: Senyors Diputats: El senyor Farreres i Duran avui ha volgut prendre una precaució que jo crec que és sempre necessària quan s'hagi de parlar en aquesta Cambra i quan se sent tota la dignitat del càrrec de Diputat del primer Parlament de Catalunya, precaució consistent en parlar de les coses assabentant-se'n abans. Precisament jo he de coincidir — i ho celebro molt — amb la V. S., senyor Farreres i Duran, en fer algunes manifestacions que anaven precisament encaminades al mateix sentit de les que acaba de fer, no qualificant-les precisament de qüestió d'ordre, sinó d'altra manera; però el nom no fa la cosa. Jo volia simplement adreçar-me al senyor Conseller de Governació i dir que entenc, com ja vaig manifestar l'altre dia, que no es poden portar al Parlament de Catalunya totes aquestes petites qüestions, totes aquestes lluites, tots aquests amors propis, tots aquests coets i traques i totes aquestes baralles que hi hagin entre un cacic i un altre, o entre dos representants de bàndols diferents. Per la meua banda, si no m'ho exigeixen els altres Diputats per una contestació que hagi de donar a coses que ells diguin, no voldré tacar la meua investidura de Diputat amb coses d'aquestes petites, absolutament impròpies del decòrum i de la dignitat del Parlament. I per això jo no podia interpellar el Govern per coses que no ha fet, encara que en aquell moment — i em permetrà la Presidència que ho digui — amb el calor de la discussió s'anaven fent denúncies que semblava que el Parlament fos el Jutjat de guàrdia, perquè anaven dient-se coses d'un alcalde i de l'altre, i si les processons marxaven o no, i si anaven a missa o no els Regidors, cosa que a nosaltres no ens interessa per a res, perquè en una República laica els Regidors poden o no anar a missa sense que el Govern pugui ficar-s'hi.

El Sr. CONSELLER de Governació: Però sense representació oficial.

El Sr. CASABÓ: No anem ara a discutir això, que serà objecte de les investigacions que faci la V. S. Però sí que volia, atenent-me a això, excusar-me davant del senyor Conseller de Go-

vernació d'haver anunciat una interpellació sobre la política del Baix Ebre abans de què en tot cas el senyor Conseller de Governació hagués pres alguna determinació o alguna resolució. Està l'assumpte en estudi; s'estan fent informacions per delegats que s'han tramès o pels procediments suposo que d'acord amb la llei, i jo vull fer honor al senyor Selves de pensar que mentre sigui Conseller del Govern de la Generalitat de Catalunya, s'oblidarà del que sigui política menuda i de què pertany o no pertany a un Partit i que farà estrictament el que sigui el compliment del seu deure; és a dir, estrictament justícia.

Per això jo he de dir que estic d'acord amb el senyor Farreres i Duran en què cal suspendre, ajornar o deixar sense efecte aquesta interpellació sobre el Baix Ebre, reservant-me tornar-la a plantejar un cop coneguda alguna resolució, si és que no la té la V. S. encertada, o un acte del Govern que jo considerés que no estava d'acord amb la llei.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Em trobo per primera vegada en la meua vida amb l'agradable sorpresa de què una interpellació que va anunciar la V. S. amb perfectíssim dret, la retira en aquest moment. Això em pot fer suposar a mi dues coses: el que la V. S. amb una impetuositat que jo puc disculpar, vingué en un moment a creure que hi havien greuges produïts en el Baix Ebre i va anunciar aquesta interpellació o que d'un examen més serè dels fets que han passat al Baix Ebre, s'ha trobat amb què la raó no estava de part de la V. S. Jo estic molt content de veure que davant d'aquestes dificultats la V. S. ajorna aquesta interpellació, i per la meua banda dic i repeteixo les meves paraules que vaig dir aquell dia que va anunciar aquesta interpellació, i que avui la V. S. gentilment se les ha fet seves; de què jo protestava de què amb una insistència extraordinària es portessin aquí al Parlament assumptes i més assumptes que eren petites minuciositats. Repeteixo avui que estic molt content de què no volent seguir per aquest camí el senyor Casabó retiri aquesta interpellació, i jo no he de dir més sinó congratular-me perquè així puguem fer feina més positiva en aquest Parlament.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Per primera vegada estan d'acord l'esquerra i la dreta!

El Sr. CASABÓ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casabó.

El Sr. CASABÓ: Jo he de lamentar la segona part de les manifestacions del senyor Conseller de Governació en quant ha volgut suposar que, després d'un examen serè dels fets, jo no he volgut venir aquí a treure tota la quantitat de coses que hagués pogut anar treient, i que certament no haguessin estat gens agradoses per a les orelles de la V. S. i per a les orelles dels representants del vostre Partit a les comarques del Baix Ebre. Malgrat això, jo crec que val més que mentre no hi hagi una resolució jo no em converteixi en un

segon delegat que vingui a contar els fets de la manera que em sembli, i que, potser, tampoc creuria la V. S. La V. S. s'ha d'informar i resoldre, i quan resolgui, aleshores jo amb coneixement de causa podré interpellar-lo si és que crec que la V. S. no ho ha fet bé, o callaré si és que crec — com espero — que la V. S. ha fet justícia. Però això no crec que li doni dret, en veure aquest tracte i aquest marge de confiança que li dono, per a suposar que jo, com vulgarment es diu, me la vulgui envainar, perquè no és així. És tot el que havia de dir.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: He demanat exclusivament la paraula per a respondre a una al·lusió que ha fet el senyor Casabó als representants de la circumscripció de Tarragona. Ha dit que no tenia cap inconvenient en fer aquesta interpellació, perquè sap que podria dir coses que no foren gens agradables a les orelles del senyor Conseller, ni a les dels representants de les comarques tarragonines. Jo avui havia vingut aquí amb intenció d'intervenir en aquesta interpellació que la V. S. no va anunciar solament pel Baix Ebre, sinó que va dir que volia parlar de tota política de les comarques tarragonines. Jo volia posar en evidència quina és precisament la política que fan els amics de la V. S. a les comarques de Tarragona. Com que la V. S. ha seguit el procediment de sempre de les insinuacions que no es diuen clares, i la V. S. ha fet una insinuació al Parlament, jo el commino aquí davant de tot el Parlament a què si té alguna cosa a dir que pugui ferir les orelles dels representants de l'Esquerra a la circumscripció de Tarragona, que ho digui, perquè no s'hi val a insinuar que podria dir coses desagradables per a la majoria i no concretar-les. Facci la V. S. les acusacions que vulgui, perquè no hem d'avergonyir-nos de res, i precisament si alguna cosa hi ha en aquelles terres que es pugui denunciar, és precisament respecte als amics de la V. S., que de la mateixa manera que abans eren puntals del caciquisme de la monarquia, avui s'han convertit en fermes defensors de la Lliga Catalana. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: És evident que hi han més dificultats i més passió en un debat en el que tots estan d'acord, que si no fos així. (*Rialles.*) Per tant, recollint aquesta Presidència les suggerències que s'han fet per diverses fraccions del Parlament, ajorna aquesta discussió.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Continua la discussió de la totalitat del títol IV. Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: En discutir-se dies passats el títol IV del Projecte d'Estatut o de Constitució Interior de Catalunya, el meu company de Minoria senyor Ruiz i Ponsetí va exposar vagament la posició de la Minoria socialista respecte a aquest

títol IV, i va voler fer unes al·lusions a la meua persona per tal de què jo intervingués en la discussió d'aquest article o del títol IV, que conté quatre articles, com saben els senyors Diputats.

No hi havia necessitat naturalment de la meua intervenció, però crec que no serà per demés que nosaltres, a major abundament, fixem una posició que en aquest cas és singular i que serà bo que consti, encara que ella no pugui recibir d'una manera triomfal. Nosaltres hem presentat un vot particular a un d'aquests articles que, no per ésser senzill, té manca de contingut. Diem nosaltres en aquest vot particular presentat, que s'haurien de refondre els articles 57 i 58 del Projecte d'Estatut Interior en un sol que digués: «El territori de Catalunya estarà integrat per Municipis autònoms que podran voluntàriament delegar part de les seves funcions en una federació comarcal o un superorganisme creat per ells mateixos.»

Amb aquestes breus paraules nosaltres tractàvem de resumir el nostre pensament. He llegit que en la discussió d'aquest títol el senyor Vallès i Pujals, en una intervenció lluidíssima que féu, es lamentava de que fos tan breu el contingut del títol IV, i deia que, trancant-se d'una de les facultats plenes que té el Parlament de Catalunya per a fer obra legislativa, li semblava que era massa resumit i condensat el que deien aquests articles. Nosaltres tenim una mica el prurit de la condensació, perquè en realitat ens plauria més l'obra que la literatura en tota aquesta feina legislativa, i creiem haver resumit en aquestes poques paraules el nostre pensament.

En primer lloc, aquestes paraules nostres volen dir que l'autonomia dels Municipis de Catalunya no serà una funció purament teòrica, sinó que serà una facultat bàsica; que els nostres Municipis seran de fet autònoms, que tindran llurs funcions delimitades, que tindran autoritat plena dintre de l'ordre de llur judicatura, i que no serà únicament una funció administrativa del tipus actual, sinó que tindrà una projecció i una reflexió sobre les coses socials que no solament avui no tenen, sinó que potser molts no intenten donar-los. Els Municipis, al nostre entendre, no han d'ésser purament organismes administratius. Hi ha molta gent que posa en dubte — i l'hi posava l'altre dia el senyor Vallès i Pujals — si els Municipis són organismes polítics complets, si realment el Municipi existeix com a òrgan polític i administratiu, i deia, i altra gent comparteix el seu criteri, que els Municipis no són tal organisme polític complet, sinó que són petits organismes locals, petits nuclis locals, als quals se'ls pot encomenar certes funcions, però mantenint sempre un tutellatge molt atent per tal que no s'extralimitin i puguin complir bé aquestes funcions dintre d'un ordre general preestablert.

No participem nosaltres d'aquesta opinió. Nosaltres creiem que realment els Municipis constitueixen un organisme polític complet; en realitat, l'únic, el més evident de tots. No dic l'únic, així com ho he insinuat; no dic l'únic, però sí el més complet i el més delimitat i el més clar de tots els organismes polítics que existeixen. Jo no voldria ni podria treure aquí el testimoni d'altres autoritats que vinguessin a abundar en les meves raons, ni estic preparat en aquest moment, ni crec que el Parlament necessiti aquesta classe d'illus-

tracions. Dic, sí, que tota vegada que estem en el moment de donar les orientacions generals de la legislació futura del nostre país, hauríem d'entendre respecte el que significa la paraula «autonomia municipal»; autonomia que no hauria d'ésser limitada solament a aquelles coses que tinguessin un caràcter de generalitat, en totes aquelles coses que afecten d'una manera comú a tota la nació catalana. Uso aquest mot de «nació» crec que en propietat, perquè jo que no sóc nacionalista, puc dir que empraré moltes vegades el terme «nació catalana», perquè entenc que la nació catalana existeix tant si hom és nacionalista com si no ho és, i que «nació catalana» no vol dir pas allò que alguns entenen, el territori de Catalunya dividit d'una manera o altra, o delimitat d'una manera o altra, sinó la població catalana, la gent de Catalunya en la seva representació i en les seves característiques nacionals. La nació catalana possiblement hauria de tenir per base de les seves funcions collectives, els Municipis; l'organisme directe immediat de la nació catalana hauria d'ésser els Municipis, i les funcions primeres de la nació catalana haurien d'ésser traduïdes en fets administratius i collectius realitzats per les Corporacions municipals. Això és força elemental, però no és prou entès. Per regla general la gent creu que el Poder és una cosa que ve de dalt i que pot anar devallant i que pot fer alguna dàdiva, algun favor als organismes inferiors. Creiem nosaltres que el Poder és a la inversa: no és una cosa purament platònica ni teòrica allò de què el Poder resideix en el poble; creiem nosaltres que hi resideix i que des del moment que resideix en el poble, ha d'anar des de la rel en les seves primeres manifestacions, amb tot el vigor, amb tota la força, i amb tota la plenitud d'aquest Poder. És veritat que nosaltres trobem aquesta esfera relativament reduïda, perquè formem part de nuclis superiors, però, dintre del nucli que nosaltres podem donar, que nosaltres podem concedir o que nosaltres podem reconèixer a les funcions municipals, aquest Poder hauria d'ésser com sobirà, i completament lliure, sense que poguessin contradir-lo, ni fiscalitzar-lo, ni poguessin anul·lar-lo — sobretot — les funcions del Poder general de Catalunya.

Partim, doncs, d'una base completament diferent, i repeteixo que nosaltres possiblement hem donat a aquestes paraules, a aquestes breus paraules, tot el sentit del nostre pensament. Els Municipis han de tenir totes les funcions, tota l'autoritat i tot el poder que nosaltres podem donar-los.

Jo crec que fou una de les victòries més efectives nostres al Parlament de Madrid el poder aconseguir que dintre de l'Estatut s'inclogués aquesta facultat del Parlament de Catalunya de legislar amb tota llibertat respecte a qüestions municipals, perquè si nosaltres en defensar l'Estatut de Catalunya defensàvem alguna cosa viva, en aquest ordre nacional de què parlava, nosaltres entràvem en un ordre de facultats que podia dibuixar en el pervindre la figura i la imatge de Catalunya d'una manera molt concreta, d'una manera molt viva i molt segura, i afortunadament, nosaltres podem fer-ho despullant-nos de totes les facultats possibles en favor de l'autonomia i del Poder municipal.

Indubtablement, si nosaltres volem, el Poder municipal no serà la reunió d'uns representants del poble per a tractar qüestions íntimes locals respecte a urbanització o serveis d'aigües, de pompes fúnebres, vigilància nocturna o altres coses anàlogues, petites i minúscules, com avui es debaten en tots aquests organismes, en tots els organismes municipals del nostre país. Possiblement, si nosaltres volem, els Municipis de Catalunya seran uns organismes dinàmics i actius que tindran una gran força i que podran canalitzar totes les orientacions i totes les vibracions socials de l'època i de l'esdevenidor. Això és el que nosaltres desitjaríem, que el Municipi no solament pogués complir aquestes funcions minúscules administratives a què avui ha de lliurar-se, sinó que pogués ampliar-les.

És veritat que dintre d'aquests mateixos articles ve a dir-se que els Municipis tindran facultats per a adquirir o per a regular empreses industrials i altres coses per l'estil. Però és que nosaltres entenem que en un esdevenidor no molt llunyà els Municipis hauran d'intervenir d'una manera molt activa en tot el que representi organització econòmica i social i que ells hauran d'ésser els òrgans i els canals propis perquè aquesta organització arribi no solament a tenir orientacions efectives de renovació social, sinó que pugui delimitar-se perfectament a altres organismes. Voldríem nosaltres que en el temps a venir, que per les possibilitats que avui donéssim als nostres Municipis, ells vinguessin a ésser unes vertaderes cooperatives de consums i de producció, que arribessin a ésser els Centres de contractació de treball, que arribessin a tenir a la seva mà i dintre del seu ordre d'activitats, tot el que representi habitació, higiene i totes aquestes funcions que avui estan interdites i intervingudes per tots els poders; que fossin els Municipis els que, d'una manera més directa, poguessin anar coordinant tots els esforços i noves activitats que van presentant-se a la vida de la societat i que necessiten organitzar-se i que necessiten ésser recollits i organitzats. I voldríem que fos Catalunya en això la que donés el to abans que cap altre país, ja que en aquest ordre res se'n pot regatejar, perquè tenim plenitud de funcions i facultats per a poder fer el que ens sembli més convenient. I fóra per a nosaltres una cosa molt confortadora el fet de què fos precisament el nostre país el que deixés de banda antecedents i legislacions que en alguns casos no representen més que el vici constant d'anar recollint institucions, orientacions i idees d'un país i altre, sense tenir en compte les realitats de cada país, les pròpies tradicions de cada país i les possibilitats de cada país respecte als esdeveniments fatals de transformació social. I com que això no s'ha tingut en compte enlloc, desitjaríem nosaltres que fos el Parlament de Catalunya el que primer ho tingués en compte.

Està molt bé — i crec que la Comissió en això ha estat encertada — que no vinguem a fixar aquí tots els termes en la Constitució Interior de Catalunya; però sí creiem convenient que en el moment d'iniciar-se aquesta Constitució, bo és que nosaltres anem preparant la nostra mentalitat per tal de què poguem fer un altre dia una Llei municipal que no sigui una còpia viciosa de les altres lleis, sinó que sigui una cosa original i pròpia de Catalunya. Així podríem ésser originals i fer un gran servei als altres països, sobretot a la matei-

xa Espanya, perquè si nosaltres donéssim el to en matèria municipal, indubtablement que faríem un gran servei als altres pobles que a allò que els manca realment és la vida local, per la vida municipal, la personalitat dels mateixos, perquè tenen tal vegada una idea exagerada del Poder de l'Estat, de les funcions de l'Estat i de les possibilitats de l'Estat i les gentes abandonen sentimentalment i mentalment els seus llocs d'origen i els seus llocs de residència, per a anar a aquestes idees vagues i generals de l'Estat. Així, resulta que mai els pobles reben els beneficis de les persones selectes i de les persones escollides que en ells han nascut, sinó que tot aquell que es creu amb condicions de poder tenir activitats en la vida, desapareix immediatament de la seva pròpia localitat i va a fondre les seves activitats en l'organització de l'Estat.

La vida local, és necessari, molt necessari fomentar-la. En el nostre país és viva i constituïria una vertadera realitat si se li donés la vitalitat que mereix i que se li pot donar. Si així féssim, no faríem altra cosa que recollir una realitat. Els nostres Municipis, afortunadament, han donat lliçons per regla general; i en dir per regla general entenguí's que no volem dir que siguin en una proporció molt gran, però que tots els que tenen una personalitat, o entre els que tenen una personalitat hi ha una orientació i bona voluntat per regla general que dona a Catalunya aquest bon to en aquesta matèria. Els nostres Municipis com que ja de si tenen bastanta vida, com que ja de si són òrgans completament vius i actius, no faríem altra cosa que fomentar la vida de les nostres pròpies activitats donant-los funcions i poders i fent d'ells la base de l'organització de la nació catalana.

Jo desitjo que el Parlament en aquesta matèria vulgui recollir ara aquestes idees, que jo no vaig a definir perquè no és tampoc el moment oportú, ni vull detallar ni articular perquè fóra aquesta una tasca molt gran, sinó que exposo tan sols com un pensament, però sí desitjaria que el Parlament es preparés per a afermar-se en aquest criteri, perquè no solament donaríem així un gran to a Catalunya, sinó que així aniríem traient importància a tot allò que ens fa una gran nosa.

Nosaltres hem estat treballant segles i segles per la unitat de Catalunya i hem arribat a realitzar la unitat de Catalunya. Aquesta unitat de Catalunya en el meu concepte és indispensable si Catalunya ha de subsistir; però resulta que ja des d'ara existeix en molts llocs, en molts indrets, la idea de què aquesta unitat és perniciosa, la idea de què perjudica interessos locals i la idea de què aquesta unitat ha d'establir-se després en una sèrie d'acantonaments, en una sèrie de divisions que constituïran divisions profundes del nostre poble, divisions que hauríem d'evitar perquè no seran altra cosa que un niu de raons inútils, de localismes exacerbat sense sentit ni contingut ideològic, ni molt menys patriòtic. I en aquestes condicions, quanta més força donéssim nosaltres als Municipis, més treuríem de nosaltres aquestes noses que ens farà la divisió territorial de Catalunya. La divisió territorial de Catalunya no pot portar més que el reconeixement i consa-

gració d'aquell caciquisme que si ha estat monàrquic també serà republicà, com fóra qualsevol altra cosa, perquè és una planta que s'adapta a tots els climes i a totes les latituds i a tots els canvis d'ambient i d'atmosfera.

El caciquisme viurà a través d'aquesta divisió territorial; i jo voldria que algú pogués demostrar-me quina altra funció pot tenir la divisió territorial de Catalunya, sinó és aquesta, perquè no veig en cap lloc la necessitat de la divisió territorial de Catalunya. Entenem-nos bé: una divisió política de Catalunya, per a consagrar realitats que naturalment que existeixen, però que no necessiten la consagració del fet polític ni tampoc la base d'una funció específica administrativa.

La divisió territorial de Catalunya, des del primer moment en què es va començar a parlar dintre del Consell de la Generalitat, quan jo encara en formava part, per a constituir aquesta Comissió que ha fet aquest estudi eruditíssim i molt meritori, per a tenir unes bases i uns elements de judici per a fer una divisió comarcal, des de llavors jo ja vaig dir que era impossible establir cap mena de divisió que respongués a fets vitals, perquè si bé és veritat que aquests fets vitals, generalment, procedeixen de fets econòmics anteriors i de la realitat social o de població, també és veritat que modernament tots aquests fets s'han difós i barrejat de tal manera que aquestes realitats econòmiques i de població ja no existeixen.

Les delimitacions no poden fer-se d'una manera racional. Però fins i tot suposant que poguessin fer-s'hi, desitjaria saber el resultat, veure si les funcions del Govern de Catalunya, ja prou limitades, han de dividir-se i subdividir-se de tal manera que creïn nuclis dintre dels quals trobaran els ciutadans de Catalunya, solament una terenyina de dificultats per a exercitar les seves funcions de ciutadania.

Catalunya no és tan extensa ni representa un nucli de població tan formidable que no pugui constituir una unitat. Si els Municipis han de tenir l'autonomia que mereixen i que no hauriem de regatejar-los, són els propis Municipis els que haurien d'establir les seves relacions o crear la coordinació amb els altres Municipis per tot el que els sigui necessari, anant a la creació de superorganismes, de federacions, o d'altres coses útils, per a atendre a les funcions extra-municipals.

Bastaria solament que els Municipis tinguessin molta autonomia i que tinguessin aquesta facultat de separar-se i federar-se els uns amb els altres, perquè es resolgués, al meu entendre, el problema de la divisió territorial de Catalunya, i això no perjudica que la Generalitat no tingui recaptació de contribucions a Girona, Lleida, Tarragona, Tortosa, Seu d'Urgell, etcètera, i que la Generalitat pugui establir nexes i serveis i que els subdivideixi quan això representi una facilitat per als ciutadans perquè puguin complir amb les seves obligacions.

Naturalment que no perjudica això. Però donar caràcter polític i establir jerarquies polítiques dintre de Catalunya i fórmules intermitges entre els Municipis i la Generalitat, no serà més que complicar la vida dels ciutadans de Catalunya, i crear dintre d'aquests intermitjos una mena de paràsits que xuclaran la llibertat dels ciutadans i dificultaran la vida del Govern de Catalunya.

Per això, nosaltres en principi som completament oposats a què es faci una divisió territorial de Catalunya de caràcter polític i creiem que el problema està establert en uns termes molt simples, o sigui l'autonomia completa per als Municipis, ja que la particularitat de cada comarca no sofrirà res si no té un veguer o un delegat governatiu, o un Comissari, o un personatge que vingui a representar allà d'una manera directa el Govern de la Generalitat.

La vida moderna no és pas tan difícil com la vida de l'edat mitja, i els ciutadans de Vic, de Manresa, de Lleida, o de qualsevol indret de Catalunya, en poques hores poden ésser a Barcelona per a complir els seus fins o satisfer les seves necessitats; i el mateix pot fer el Govern de la Generalitat, trasllatant-se, o trametent funcionaris o Comissaris en un moment donat. D'això, com he dit, no en sofreixen les característiques especials de cada comarca, ja que les comarques poden conservar llurs característiques. Hi ha funcions socials de mercats, de tracte, de reunió en els pobles, que ni el Govern les pot desfer ni ha d'intentar desfer-les, que viuen una vida pròpia i que seguiran vivint-la mentre aquella canalització de relacions econòmiques no s'estronqui, i fins hi ha comarques artificials on la gent no té gaire relació entre si i en té més amb la capital de Catalunya que no pas amb la capital de la seva pròpia comarca.

No creem, doncs, organismes artificials per a satisfer localismes, però que no farien més que complicar les qüestions. Fomentem els organismes vius, donant-los vitalitat, i fem això amb referència als nuclis que tenen una economia pròpia i que es poden perpetuar a través de totes les contingències. A aquests, totes les facultats que hagin de tenir i que siguin ells els que es desenrotllin, i després, dintre d'aquesta escola i amb l'honestetat que aquesta escola exigeix, aquests homes tindran la necessària preparació per a exercir funcions superiors.

Són en realitat i en la major part dels casos els Municipis rurals, els Municipis de poblacions petites, els que han donat els millors exemplars de grans governants. Jo no hauria de fer un esforç de memòria per a fer al·lusió als més grans governants d'Europa, per a referir-me a homes que fins han passat a la història i que havien complert les seves funcions administratives i polítiques en petits Municipis, adquirint en ells una gran visió que posteriorment els permeté ésser útils al seu país.

Desitjaria, doncs, impressionar als que tenen l'amabilitat d'escoltar-me en aquest sentit: en el sentit de simplificar en el possible aquesta organització administrativa i política de Catalunya, per tal de què les coses quedessin ben clares i fàcils d'entendre i sobretot respectessin d'una manera absoluta la unitat de Catalunya, la unitat nacional de Catalunya, donant-li tota la vida i tota la fluïdesa que ha de tenir per a complir amb una missió històrica.

Sense Municipis autònoms, ni interessa en realitat l'autonomia de Catalunya, ni la mateixa existència de Catalunya. Sense que els Municipis puguin desenrotllar tota la seva vida, puguin canalitzar tota la seva activitat i puguin projectar en el pervindre tot el que tenen de força vital per a la transformació Municipis catalans, i això és l que per a nosaltres és la vida de Catalunya.

I això està en les nostres mans fer-ho; aquesta és una de les funcions que tenim. Naturalment que no

podem donar més funcions que les que tenim ni més facultats que les que ens concedeix l'Estatut. Però les que ens són concedides haurien de tenir-les els Municipis catalans, i això és el que per a nosaltres vol dir l'autonomia dels Municipis.

És veritat que hi ha una quantitat de problemes, potser d'un ordre no secundari, que cal tenir en compte en discutir aquestes qüestions d'autonomia municipal. Un d'ells és la funció governativa que exerceixen els Alcaldes i que pot tenir alguna transcendència i que pot ésser, naturalment, una errada independent de l'Autoritat municipal. Independentment, no; i constantment em corregeixo perquè crec que és necessari equivocar-se i corregir-se. Jo crec que en això la mateixa Llei municipal actual ho resol d'una manera realment feliç. Aquell que pels vots del Consistori tingui la Presidència del Consistori és, segons la Llei municipal, el representant de l'Estat i dels Poders en la localitat d'on ell és Alcalde, i té una quantitat de facultats executives que li estan mol ben atribuïdes, precisament per la raó de què ell és el primer Magistrat del poble i el que té tota l'autoritat que el poble pugui donar de l'emanada de si. No crec que això ofereixi cap complicació.

Crec que un Conseller de Governació pot tenir confiança plena — que n'ha de tenir, que té l'obligació de tenir-la — en aquells que el poble els assenya-la com a representants seus en cada localitat. I que aquest fet s'ha d'acceptar sense discutir-lo; que és el poble el que té dret a dir quins han d'ésser els seus governants i que el Govern de la Generalitat ha d'acceptar-los i que únicament quan aquells depassin el límit de les facultats, s'extralimitin, o vagin contra els interessos generals, o promoguin conflictes innecessaris, aleshores és quan aquest Govern pot intervenir en tot allò que siguin funcions governatives i delegades del Poder propi, del Poder del Govern. Però que pel demés, nosaltres hem d'acceptar el principi de què els Alcaldes — encara que he vist que hi havia l'esmena de la Lliga Catalana en la qual es diu que els Alcaldes han d'ésser nomenats pels propis Municipis...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: O pel poble.

El Sr. SERRA I MORET: O pel poble. No cal dir que nosaltres hi estem d'acord i que potser tampoc és necessari que consti en aquest Projecte de Constitució, perquè crec que en la Llei municipal ha de constar així i que això no trobaria retop en cap fracció d'aquest Parlament. Tots estem d'acord en què els Alcaldes siguin elegits pels propis Consistoris o pel poble; però sí que jo afirmo que crec que aquests són els millors representants del Poder de la Generalitat en cada localitat i que no han d'ésser substituïts ni han d'ésser intervinguts ni ha d'haver-hi aquella mena de delegats governatius que ens volia col·locar la Dictadura — hi ho va fer —, ni ha d'haver-hi poders intermitjos, perquè tot això no faria altra cosa que complicar les coses. És just que siguin els Alcaldes els qui tinguin la delegació del Poder de la Generalitat en les localitats respectives, els qui tinguin la garantia de l'ordre i els qui representin en tot moment el Govern de la Generalitat i el Govern Central en les relacions que hi hagin de tenir.

Pel demés, a part aquest petit problema, hi ha problemes que els Municipis mateixos se'ls poden resoldre. Una quantitat de serveis que un Municipi no pugui subvenir per si mateix, i que

cercant la cooperació d'altres Municipis poden coordinar-se i fer-se efectius probablement, més que probablement segurament, donaria molt millor resultat, seria molt més barat i molt més efectiu, que no aquell que pugui proporcionar-li el Govern de la Generalitat dintre del Pressupost general de la regió. Totes aquestes coses estatals que tenen origen local o que tenen origen en les necessitats locals, l'Estat, la Generalitat hauria d'inhibir-se'n, hauria de deixar-ho pels Municipis, que són ells els que compleixen aquesta funció; que quan més vasta sigui la zona de funcions en l'ordre municipal de cada una de les localitats, més farà l'exercici de l'administració col·lectiva, més interès tindrà pels interessos del comú i més aviat arribarem a la zona desitjada: a què es coordinin els interessos generals amb els interessos particulars i s'arribin a fondre els interessos particulars en l'ordre general pel bé de la justícia i pel bé de l'equitat, i els Municipis poden ésser un gran instrument en aquest sentit. Jo he de dir que en tots els països on la vida municipal ha estat ferma i segura, no solament són els països que tenen més prosperitat, els països més ben administrats i els països models, sinó els països que una pila de conflictes d'ordre general els han pogut solucionar parcialment, mentre que aquells països on no hi ha hagut autonomia municipal no han pogut solucionar-los, o molts d'ells ni coneixen una sola solució. Molts problemes que aquí soluciona l'Estat, com, per exemple, el de les Cases Barates, com aquest mateix que estem discutint, el de l'atur forçós i altres, en molts països comencen a solucionar-lo els Municipis. I és que si realment no comencen a solucionar-los els Municipis, ¿com volem que pugui solucionar-los l'Estat? És que si no hi ha una base en cada Municipi i en cada localitat per a la solució dels problemes; si, per exemple, els Municipis no saben el que és un centre de contractació de treball, una Borsa de Treball, ¿com poden cooperar a l'acció general de l'Estat per a resoldre problemes d'aquesta magnitud, i com pot l'Estat resoldre'ls sense la cooperació dels Municipis? És que si nosaltres ens posem a meditar sobre aquests problemes més grans que tenim plantejats, ¿no veiem tots la necessitat del Municipi fort, la necessitat del Municipi actiu, del Municipi intelligent, que són una cèl·lula viva de la nació, i vinguin a ésser el primer instrument director de totes les energies populars per a poder coordinar els esforços de tot el país? Crec que això és natural, que tothom ho entén i que, en certa manera, no pot contradir-se. Probablement avui nosaltres podríem fer una cosa, podríem realitzar una obra que podria ésser mòdica, si és que realment hi posem tots la bona voluntat i hi posem aquell esperi que ens ha portat fins aquí i que hauria de conduir-nos per molt de temps i molt enllà per a poder organitzar la vida de Catalunya, de tal manera que pogués ésser un exemple i un model pels altres pobles. En els nostres Municipis hi trobarem justament el germen, hi trobarem la primera cèl·lula, el primer brot de tot aquest gran moviment que ha culminat en aquest mateix Parlament. En els nostres Municipis hi ha hagut sempre la comprensió

plena del que representava el gran problema de Catalunya, i qualsevol merma de llibertat o de funcions que nosaltres féssim a aquests Municipis seria un mancament que faríem a Catalunya i al seu pervindre. És per ells que Catalunya ha reeixit i que Catalunya ha triomfat; és per ells que Catalunya ha pogut ésser un país ric, malgrat les circumstàncies adverses de la seva pròpia naturalesa; i és per tot això que jo voldria que el nostre Parlament comprengué que, en comptes d'entretenir-se en solucions acadèmiques respecte a una divisió territorial que realment pot respondre a fets històrics, pot respondre a tradicions, àdhuc pot respondre a aquestes modalitats modernes i certs fets econòmics que poden recollir-se i que poden coordinar-se, però que, en realitat, tot això subsisteix independentment, independentment de les funcions polítiques que pugui delegar la Generalitat. No faríem altra cosa que complicar tot el nostre sistema si nosaltres establíem aquestes comarques intermitges i aquestes funcions que no tindrien cap caràcter delimitat i que no farien altra cosa que complicar la nostra existència.

Dic, doncs, en resum, que en el nostre vot particular crec que s'hi expressa, encara que sigui amb poques paraules, els sentiments que ens animen i les idees que nosaltres propugnem respecte l'autonomia dels Municipis i respecte a la divisió territorial de Catalunya. En aquestes paraules breus s'hi conclou: primer, que nosaltres entenem que la sobirania és a baix, que resideix a baix i que ha d'anar elevant-se i refinant-se per arribar a les esferes superiors i més amples del poder general; que quan aquests pobles, que quan aquests Municipis vulguin o tinguin la necessitat de constituir un organisme superior o un nexa de relació entre si, ja podran fer-ho i seran ells que ho resoldran millor que el Parlament i el Govern de Catalunya; i finalment que existint aquesta facultat per part dels Municipis de federar-se, d'ajuntar-se, de crear organismes superiors o organismes dintre els quals ells puguin delegar facultats que els siguin pròpies, que n'hi ha prou en tot això per tenir ben dibuixada la divisió territorial de Catalunya que serà com el poble de Catalunya espontàniament la vulgui i se la faci. Crec que amb això no solament resumim el nostre pensament, sinó que resollem un gran problema que el veiem a venir i que probablement no té cap altra solució. *(Molt bé, en la Minoria socialista.)*

El Sr. PRESIDENT: Cap més senyor Diputat té demanada la paraula per a la totalitat?

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Deures polítics contrets amb anterioritat em varen privar d'ésser present avui fa vuit dies quan va parlar en contra de la totalitat del títol IV de l'Estatut Interior de Catalunya el senyor Vallès i Pujals. I he d'aixecar-me a respondre d'una cosa que ja fa vuit dies, i a respondre d'una cosa que porta el fet viu d'avui del parlament del senyor Serra i Moret. És queixava el senyor Vallès i Pujals de la poca extensió d'aquest capítol amb referència a altres capítols de l'Estatut Interior de Catalu-

nya; però jo he de dir que en el si de la Comissió tothom va estar d'acord completament en què hi hagués aquesta poca extensió, que totes les coses ja havien de venir perfectament dibuixades en la futura Llei municipal catalana. El primer apartat que diu «Els Municipis seran autònoms» si realment només diguéssim aquesta cosa i després no vingués la realitat d'una llei a dir veritablement el que han d'ésser els Municipis autònoms, hauríem dit ben poca cosa, perquè en realitat l'autonomia dels Municipis ha estat consignada a tot arreu, tots els polítics l'han defensada i encara més a Espanya país en el qual el Municipi no ha tingut mai cap mena de llibertat, podríem dir que s'ha fet un abús d'aquesta paraula d'autonomia del Municipi perquè moltes vegades aquesta paraula autonomia del Municipi venia a ésser una mena de contenció per a privar l'autonomia política del poble de Catalunya; perquè els Governes espanyols en parlar del problema de l'autonomia de Catalunya sempre dieu aquella frase: «Autonomia de Catalunya, sí, autonomia dels Municipis, no.» Però en realitat ens hem trobat, i més els que hem palpat la vida municipal de la nostra terra, que aquest concepte d'autonomia no l'hem vist mai enlloc. Que l'Estat s'ha ficat sempre en tota la vida municipal; que l'hi ha privat tota mena de drets i que de les coses més essencials com són les hisendes locals a tothora l'Estat ha mirat de quina manera es podia emportar els cabals de les hisendes dels Municipis. I ha passat que a la nostra terra, una de les coses que jo crec que ens ha fet més mal i que ens ha diferenciat més entre les característiques del nostre poble i el poble de Castella, ha estat precisament que totes les lleis de règim local s'han fet en realitat de cara a la pròpia manera d'ésser del poble castellà. Ens hem trobat aquí a casa nostra que ens ha vingut aquesta legislació per la manera pròpia d'ésser ells i que aquí ha fet que nosaltres patíssim els excessos de burocràcia que no responien a les necessitats del nostre poble. Això és un fet tan evident que precisament del que parlava el senyor Vallès i Pujals respecte a la necessitat de la constitució d'una Federació de Municipis Catalans, el primer impuls va ésser precisament aquest: va ésser que en pobles de Pressupostos superiors a 100,000 pessetes varen obligar als Municipis a tenir un interventor amb un sou inicial, i amb totes les conseqüències que després se'n deriven, de 4,000 pessetes, i d'un dipositari amb 2,500 pessetes, amb totes les derivacions conseqüents. I com que els Municipis, ja per raó de l'intromissió de l'Estat en totes les seves funcions, feia que tenien unes hisendes en una situació apuradíssima, més que més després dels anys de Dictadura, va fer que els Municipis d'aquesta mena de Pressupostos es trobessin acoblats per la defensa d'aquests interessos.

I aquí vénen precisament, unes paraules que jo qualifico d'intencionades del senyor Vallès i Pujals, unes paraules respecte a la formació de la Federació de Municipis Catalans, a les quals jo li vull respondre d'una manera molt concreta, perquè el senyor Vallès i Pujals feia la insinuació, jo diria maliciosa, però amb una intenció política injusta, de posar el cas que la Federació de Municipis Catalans tenia a la seva Presidència un ho-

me com l'amic Pere Comès i un Secretari, el qual sóc jo mateix i que posava de relleu la casualitat de què la Federació de Municipis fos integrada per homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya, i en això ell hi veia un mal.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Si em permet: veia un mal que això no fos un organisme oficial, que hagués d'ésser un organisme particular.

El Sr. ARNAU: Ja en parlarem d'això, però jo li llegiré les seves paraules: «Avui, i amb això no voldria ofendre ningú, parlo d'una manera molt objectiva, he d'esmentar aquest cas concret. Aquesta Federació de Municipis Catalans està regida per un President i un Secretari, molt honorables, molt competents, molt estimats i respectats per nosaltres i que els dos són companys nostres del Parlament, però jo pregunto a la Majoria: ¿què dirien els Diputats de la Majoria si es trobessin amb què aquesta Federació de Municipis Catalans, el President i el Secretari s'asseguessin en els nostres bancs? ¿Veritat que no els agradaria molt? ¿No creuria que fóra convenient pels Municipis de Catalunya? Doncs en aquest cas crec que ens trobem. Repeteixo que no vull fer acusacions ni al·lusions; estic parlant en el sentit que em sembla que hauríem d'aparatar tota aquesta organització del que pugui semblar que és una ingerència d'un determinat Partit polític dintre d'aquesta organització.» Jo, aquesta insinuació, he de dir que la trobo plenament injusta i li he de dir encara més al senyor Vallès i Pujals: ¿Què hauria dit, per exemple, si hagués sabut que un altre senyor Diputat que s'asseu en aquest Parlament, que és l'amic senyor Riera, és tresorer de la Federació?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Està molt bé.

El Sr. ARNAU: ¿I que hi ha altres individus que pertanyen al Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya? Però li he de dir al senyor Vallès i Pujals que precisament a les portes de la Federació de Municipis Catalans deixem el nostra càrrec polític, i les nostres creences i conviccions polítiques, perquè quan entrem allà dintre hi entra el representant d'un Municipi i res més, perquè la casualitat ha fet que en molts Municipis de Catalunya, com que estan lliurats al Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, sense que s'hagi triat cap home per raó de si era d'un Partit o un altre, ha fet que en la seva majoria estiguessin integrats per homes d'Esquerra Republicana de Catalunya. Però jo he de dir que també hi ha en el Consell de la Federació el senyor Lloret que és representant d'Acció Catalana Republicana i també hi ha el senyor Estranger, de Terrassa, que també representa a aquest Partit, hi ha membres que tenen les idees polítiques de Lliga Catalana, entre ells l'Alcalde de Tàrraga. Però això ho ha fet la casualitat, no ha estat que la Federació anés a veure si un home tenia aquest caire polític o tenia un altre caire polític, i per això sempre passarà que el Partit que tingui major predomini en la vida municipal de la nostra terra, la casualitat farà que aquest Partit tingui una majoria dintre del Consell de la Federació de Municipis Catalans.

Jo he de repetir aquí, perquè vull que consti d'una manera clara, que la Federació, mai per

mai, cap home ni un de sol ha portat cap intenció política al si de l'entitat i que a tothora i en tot moment s'ha conviscut allà amb la perfecta companyonia que reclama el que es fa càrrec que representa un Municipi i no representa cap mena de Partit polític. I he de dir que aquesta Federació de Municipis va néixer d'una forma que no foren els Municipis grans que la crearen, sinó que foren els Municipis apartats per aquesta imposició que ens venia del Poder central, que ens féu trobar acoblats i que féu que es creés la secció segona de la Federació de Municipis que la integraven els Municipis entre dos mil habitants i deu mil habitants i que aquestes Municipis foren els que donaren la mà als Municipis petits perquè creessin l'altra secció, i quan foren creades aquestes dues seccions es creà la secció primera, i així s'anà a la totalitat de la Federació de Municipis Catalans.

Hé volgut que aquesta cosa constés d'una manera ben clara, perquè el sol fet de la insinuació que feia el senyor Vallès i Pujals es podia prestar a fer creure de què dintre de la Federació de Municipis Catalans s'havia fet una política determinada; perquè jo he de dir al senyor Vallès i Pujals que si la casualitat hagués fet que les persones dels seus bancs haguessin estat els dirigents de la Federació de Municipis Catalans, mentre haguessin complert el seu deure, com crec que l'hem complert tots, jo em sentiria molt honorat de què fossin aquests individus els que portessin la direcció de la Federació de Municipis Catalans.

Parlava el senyor Duran i Ventosa, en tractar de l'autonomia municipal, pel fet de què cada un la interpretava a la seva manera, a la manera que li sembla convenient o a la manera que de vegades convé als interessos del Partit determinat, quan vingué al Parlament a sol·licitar-se les autoritzacions per a l'AJuntament de Barcelona, el senyor Duran i Ventosa exposava que allò era una cosa atemptatòria a l'autonomia municipal.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Encara ho crec.

El Sr. ARNAU: Jo no ho crec així, sinó que és ben al revés. El que és atemptatori a l'autonomia municipal, en tot cas, és que el Municipi de Barcelona es vegi obligat a haver de venir a sol·licitar unes autoritzacions del Parlament de Catalunya. Aquí sí que podríem dir que hi ha el punt atemptatori a l'autonomia municipal, però com que no tenen facultats per les lleis per a poder determinar aquells tributs en la forma que volien, no tingué altre remei el Municipi de Barcelona que haver de venir a sol·licitar-les del Parlament; però el Parlament en donar aquestes autoritzacions no cometia cap cosa contra l'autonomia municipal de Barcelona.

Dic això, perquè aquest concepte de l'autonomia és una cosa tan elàstica que moltes vegades s'emmotllaria a les conveniències de cada Partit polític determinat, i aquí precisament s'ha d'anar a què sigui la llei la que d'una manera clara i expressa determini el que és l'autonomia municipal, perquè en el si de la Comissió precisament jo portava una esmena que demanava que l'autonomia municipal tingués un caràcter polític pressupostari impositiu, però es va convenir entre tots només sentar aquest principi i que després en la Llei futura municipal ja es determinarien totes les coses d'una manera ben clara.

Respecte al concepte del Municipi de què ens parlava el senyor Vallès i Pujals, de si era un simple organisme d'administració depenent del Ministre de la Governació o bé si era un organisme amb vida pròpia, amb personalitat pròpia i natural, naturalment ell té del Municipi aquest concepte de què és una entitat amb personalitat pròpia. Però, realment, en tota la vida del nostre poble i en tots els Estats anteriors a l'Estat present hem vist que en realitat els Municipis han estat un dependència del Ministeri de la Governació i no han estat solament una dependència en aquest caràcter polític, sinó que han estat una dependència, millor encara, més que una dependència, se'ls ha imposat tots els tributs en la forma que els hi ha semblat convenient. Per això jo crec que aquests organismes de defensa dels Municipis, aquesta solidaritat municipal, és una necessitat per a la nostra terra, i la crec molt millor i molt més eficient i molt més positiva que vingui determinada per la voluntat dels Municipis que no que vingui com a emparada i protegida des de les altres esferes, perquè aquestes proteccions ja sabem moltes vegades a quins fins condueixen. I no solament aquestes associacions de Municipis són una necessitat per a la defensa dels seus interessos i de la seva dignitat, sinó una necessitat perquè estableixen un lligam i una comunicació entre els Municipis que fa que la vida municipal de la nostra terra hi surti guanyant, perquè aquesta comunicació constant permet solucions que moltes vegades, vivint isolats, no és fàcil que s'arribin a produir. Jo podria esmentar molts exemples d'aquests. Un d'ells que precisament hem vist, és que hi hagué una mena de lluita entre els Municipis i entre els Col·legis d'Arquitectes, i de la relació que s'ha establert entre ells, entre entitat i entitat, en sortirà un guany per a la dignitat de la carrera d'arquitecte i per a la dignitat també de la vida municipal. I totes aquestes coses les crec molt més efectives, si responen al fet viu del Municipi, que siguin una cosa per la seva voluntat. Per això jo crec sempre que és molt millor el produir-les d'aquesta manera que no que vinguin emparades i protegides pels organismes superiors.

Deia el senyor Vallès i Pujals en referir-se als fets que s'han produït en aquest Parlament i d'una manera determinada pel fet que es va portar de l'Alcalde de Calaf i altres fets que s'han produït aquí, que semblava que això volia dir que no hi havia autonomia municipal. Jo hauria de dir al senyor Vallès i Pujals que l'autonomia municipal no vol dir d'una manera absoluta que els Municipis puguin fer tot el que els hi doni la gana, perquè hi han unes lleis superiors a la vida del país que regulen tota aquesta vida, i aquestes lleis són lleis que els Municipis vénen obligats a complir-les, i que per això en aquests casos el Ministre de la Governació o els Consellers han de vetllar pel compliment d'aquestes lleis, de la mateixa manera que els Alcaldes de les poblacions han de vetllar perquè dintre de cada localitat s'hagin de complir les lleis de l'Estat. Perquè deia: No tenim autonomia perquè l'ensenyament hauria d'ésser una funció municipal. Jo crec que quasi en tots els països no és una funció municipal l'ensenyament, sinó que és una funció que ve determinada per l'Estat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: És la primera de totes, naturalment.

El Sr. ARNAU: I si és una funció que ve de-

terminada per l'Estat i aquest marca les línies generals, els Municipis no tenen més remei que complir dintre de les normes generals del país.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Manca d'autonomia.

El Sr. ARNAU: Aleshores caldria anar a la independència plena dels Municipis i que l'Estat no pogués dir les lleis que els Municipis haurien de complir. I això crec que ni nosaltres ni cap de la Minoria d'enfront, ni ningú, pot estar-hi d'acord.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja en parlarem, perquè és una mica llarc.

El Sr. ARNAU: I després deia el senyor Vallès i Pujals que el concepte que els mateixos Ajuntaments tenen de si mateixos no és molt a propòsit perquè se'ls hi concedeixi l'autonomia. Aquí hi ha una contradicció molt evident respecte el que diu de l'ensenyament i respecte a aquesta limitació que vol donar a l'autonomia.

Per això jo diria al senyor Vallès i Pujals respecte a aquests punts determinats, què s'ha de dir d'una manera clara les funcions que són de l'Estat i les obligacions que tenen els Municipis en relació a aquelles lleis de l'Estat, i el que és una plena facultat de l'autonomia municipal, que són dues coses diverses i les quals no hem de confondre de cap de les maneres, no tenint en compte que uns exerceixen el Govern i els altres estan a la seva disposició, perquè aquestes lleis s'han de fer i complir sempre, i delimitar-les d'una manera clara, i jo he de dir que en una de les conclusions del Congrés Municipalista, una Ponència presentada pel Consell de la Federació tendia a deixar ben delimitat aquest punt.

Jo crec que amb totes aquestes coses he contestat els principals punts de l'argumentació que feia el senyor Vallès i Pujals en la impugnació d'aquest títol IV.

Ara, en referir-me al que ha dit l'amic senyor Serra i Moret, com que jo fa molts i molts anys que conec el senyor Serra i Moret i sé l'amor que ha posat en tota obra municipal i sé els esforços que ha arribat a produir en aquell poble, perquè podríem donar, dintre de l'esfera municipal, a la seva vila de Pineda, la categoria d'una ciutat, jo he de dir que en molts dels punts de les seves manifestacions jo hi estic completament identificat. Ara bé; com que ell té aquest concepte tan alt de la dignitat del càrrec i sé jo com l'ha exercit, si tots els Municipis poguessin produir-se d'aquesta manera, no s'hauria de donar solament l'autonomia municipal, sinó que els Municipis haurien d'ésser completament independents, perquè allí es veuria l'obra que veritablement poden realitzar. El seu concepte del Municipi és una cosa que jo el sento d'una manera ben completa, i sé que el que ha dit, que és l'entitat més viva de totes les personalitats de la vida d'un Estat, és una realitat ben evident, perquè el Municipi, millor que ningú, és el que coneix les necessitats de cada poble, i respecte a allò que parlava sobre el problema de l'atur forçós, és preocupació que hi ha hagut a cada Municipi per resoldre'l, és una cosa, que si coneguèssim la història de cada poble mereixeria les lloances de la generalitat dels Municipis de la nostra terra. I és que el Municipi és un fet tan viu, tan consubstancial a la vida de cada poble, que fa que els homes que l'integren responguin d'una manera permanent i constant, i quant més petit és el poble, més encara, a allò que

ha d'ésser la voluntat de cada poble. Perquè tinguen present que sense els Municipis, la vida de l'Estat seria una cosa completament esllanguida, perquè el poble coneix la política precisament a través del Municipi, que sense aquest interès d'anar als Municipis i poder realitzar una obra, sense aquest interès, la política general d'un país no tindria gaire vida. Això, tots ho hem palpat a cada poble que hem viscut, perquè tots els actes que fa un Ajuntament i un Alcalde, els critica tothom; els uns per a censurar-los, i els altres per lloar-los; però vol dir que cada fet que produeix la vida municipal, és una cosa que ha d'anar a topar al cervell de cada persona perquè ho pugui analitzar; i respecte a allò que ha fet cada Municipi en matèria d'ensenyament, en matèria d'atur forçós, per a resoldre aquelles qüestions que s'han produït en la població, repeteixo que mereixeria la lloança de tots els homes si poguessin arribar a conèixer-ho, perquè, així com la vida d'un Parlament té una publicitat excessiva per moltes causes banals que s'hi vénen a parlar, de la vida aquesta de cada poble només en tenen coneixement els ciutadans de cada poble, i hi han casos d'heroisme que queden completament ignorats.

Per això, aquesta exaltació de la vida municipal ha d'ésser una preocupació de tots els homes del nostre Parlament, perquè el Municipi té unes esperances respecte a la legislació que ha de fer el nostre Parlament, i aquestes esperances no les hem de decepcionar de cap de les maneres, perquè seria una de les coses pitjors que podríem fer; matariem en flor tota la política d'un país; perquè els que hem passat per un Municipi i sabem de la manera que cal treballar amb tots els ciutadans per poder arribar a obtenir els ingressos necessaris per a la vida d'un Municipi, sabem que els Municipis han de fer un esforç sobrehumà perquè després, en arribar la liquidació de les seves hisendes, es troben en el cas que no poden realitzar les obres profitoses per un poble.

Jo crec que si la Cambra vol defensar aquests problemes, on ha de voler demostrar amb major grau aquest sentit de l'autonomia, ha d'ésser en què les hisendes es puguin trobar ben nodrides i esporgar de les hisendes municipals totes aquelles coses inútils que avui, desgraciadament, són les que s'emporten la suma més important dels cabals dels Municipis.

L'amic Serra i Moret ha parlat extensament respecte a la divisió territorial. Com que aquesta part de l'Estatut no ve ben determinada com ha d'ésser feta aquesta divisió territorial, hem de dir que són coses que hem de deixar per quan vinguin aquestes lleis a produir-se en el Parlament. Però jo he de dir a l'amic Serra i Moret que jo no crec d'una manera tan absoluta en la unitat de Catalunya a base únicament del vehicle del Municipi; amb això li diré que aquestes grans circumscripcions que s'han fet i que han fet un gran bé en el sentit de limitar aquell caciquisme de què parlava, no obstant això, cada comarca que és producte de la naturalesa, o que és producte de raons d'economia, per raons de la seva situació, fa que els Diputats de tota circumscripció, malgrat que hagin estat votats per tota la circumscripció i que cada circumscripció es pot nomenar el seu Diputat, malgrat d'això cada Diputat sap que ha de respondre i més a prop, d'un

nucli més petit amb el qual aquells pobles vulguin tenir una relació.

I respecte al que diu d'aquestes agrupacions de Municipis formades per la seva voluntat, la llei aquí no ha de venir pas amb limitacions de cap mena, així ho interpreto jo. Els Municipis tenen moltes coses d'un caràcter que podrien dir-ne supra-municipal i de les quals cada un per si sol no en podria sortir; jo crec que no si ha de posar limitacions de cap mena. Però respecte a la divisió, jo crec que la pràctica ens demostraria que el fet de què Catalunya tingui una capitalitat tan important, que és un cap molt gran i un cos molt petit, Barcelona, sense donar-se'n compte, té un esperit d'absorció, que la precisa una certa centralització, jo no diré en quin sentit, però que necessitem que aquesta vida tan pròspera que té pugui portar-se en un sentit o un altre a les comarques de la nostra terra, fent que o en qüestions d'ensenyament superior o en qüestions d'assistència social, pugui expandir per la nostra terra tota aquesta vida tan important que té. Jo crec que és una necessitat i que precisament en l'escampament d'aquesta riquesa, arribarem a produir per la satisfacció que tindrà el poble, aquesta vertadera unitat de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: En realitat, senyors Diputats, després del bon parlament que acaba de fer l'estimat amic Arnau, pocs coses ens calen dir per a aclarir alguns conceptes que s'han emès en aquest Parlament per a tractar del règim local. No obstant, en la intervenció del senyor Vallès i Pujals vaig notar, a més d'una defensa acarnissada d'un principi autonomista que no coneixia, un desig especialíssim de voler, en aquesta defensa d'autonomia, presentar el Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya com un home que era un digne successor dels Ministres de Governació del segle XIX, en el sentit que la meua intromissió, la meua ingerència en la vida municipal portava a aquests Municipis a un estat de tutelatge i de *capitis diminutio* que no puc jo acceptar; i com que aquestes paraules resten escrites en el DIARI DS SESSIONS és molt just que en autodefensa em determini jo a parlar i preguntí concretament al senyor Vallès i Pujals en quin dels meus actes, en quina de les resolucions dictades per mi com a Conseller de Governació, ha vist aquesta intromissió, aquesta ingerència que impossibilita la vida dels Municipis, perquè en realitat ha estat un dels principis que he estimat més en la vida i un dels principis que he portat a la pràctica l'evitar en el possible la intromissió governativa en els Ajuntaments.

Jo, que sóc un partidari decidit, un partidari entusiasta del que significa una llei d'autonomia municipal, em va doldre en la meua ànima que un senyor Diputat vingués a suposar que jo volia per als Municipis un règim d'inferioritat i d'esclavatge. I com que la meua consciència no m'acusa d'un sol fet d'aquesta mena, no puc acceptar aquesta suposició. I com que aquesta suposició o aquesta acusació se m'ha fet d'una manera pública, jo li pregaria al senyor Vallès i Pujals que

digués en quins casos ha vist aquesta ingerència, en quins casos ha vist aquesta intromissió governativa, sempre quan no hagin estat en virtut d'una llei preestablerta i en virtut d'una legalitat que tots hem d'acatar. Perquè és una cosa que no em negarà el senyor Vallès i Pujals, que avui vivim una vida municipal que arrenca de l'any 1877, perquè és per la Llei del 2 d'octubre del 77 per la qual es regeixen els Municipis, si bé queda vigent en bona part, sobre hisendes locals, l'Estatut municipal. Hi ha unes disposicions complementàries de la República, la llei bàsica, la llei fonamental; però els Municipis es regeixen principalment per la Llei del 1877. I en això, que és obvi dir-ho, perquè els seus coneixements jurídics són més que suficients per a saber-ho, és la llei d'on arrenca el principi de tutelatge i centralització; és una llei contra la qual tots els Governos d'esperit liberal han lluitat, i en el Parlament espanyol s'ha vist el desig d'anar a la revisió d'aquesta llei, perquè posa dificultats governatives superiors a l'autonomia i a l'autodeterminació dels Municipis. I en virtut d'això és que es va presentar en 1907 el projecte Maura, projecte que es va discutir dos anys al Parlament espanyol i no va ésser aprovat perquè es va presentar al mateix una munió d'esmenes. En aquella època ja es va significar una mica contra aquell estat de coses que sempre havien representat una centralització de serveis públics, centralisme que no volia deixar de tenir sota la seva fèrula els Municipis, que no volia deixar de tenir-ho junys a la voluntat del Ministeri de la Governació. Però no és aquesta la teoria ni l'esperit de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Nosaltres, en presentar el Projecte d'Estatut Interior de Catalunya, hem establert en cinc articles nets un principi d'autonomia plena pels Municipis. I no solament hem fet això, sinó que tenim a punt i s'ha repartit entre els senyors Diputats un Projecte de Llei municipal per la qual aquests principis resten completament afirmats; i nosaltres, dintre de breus dies, tindrem l'honor de presentar-lo a la Cambra. Nosaltres sentim i volem aquesta autonomia; la sentim i participem gairebé en la totalitat de les idees que ha exposat el senyor Serra i Moret, i entenem que una autonomia de Catalunya, una autonomia dels Municipis de Catalunya fóra poca cosa si consistís tan sols en un trasllat de poders centralitzats en forma que es traspasessin exclusivament unes funcions de Madrid a Barcelona, per a col·locar-les sota el Govern de la Generalitat. No, nosaltres volem anar a constituir un Municipi fort; la primera cèl·lula de l'autonomia, que ha d'ésser el Municipi, la volem forta, i per això presentem una llei de perfecta autonomia municipal. I sentim tan profundament aquesta autonomia, que sota el concepte d'autonomia no ens espanta cap avançada. Nosaltres entenem, en aquest punt, a diferència del senyor Serra i Moret, entenem que ha d'ésser sols el Govern en funcions estatals el que en un moment determinat pot delimitar aquelles funcions i ingerències que representarien un perill per a l'autonomia dels altres pobles que tenen el mateix dret a l'autonomia. A més d'aquesta delimitació de funcions, és facultat esta-

tal la de vetllar perquè es compleixi l'autonomia; perquè es podria donar el cas, senyors Diputats, d'un poble que, donant-se la seva carta municipal, la regularització jurídica de la seva vida, vingués que aquella gent que havia votat el que era la seva Constitució Interna, ens trobessin amb un Ajuntament constituït en una forma reglamentària que, passant per damunt de tot allò, no volgués complir el que el poble li havia indicat, com a principi del seu règim de vida. I aleshores fóra quan el Poder podria dir: aquí s'ha de vetllar pel compliment estricte de la mateixa llei que el poble s'ha donat. Accepto aquests dos casos en principi; pel demés, entenc que l'autonomia ha d'ésser plena, i aquest sentiment d'autonomia no és un sentiment que neixi i s'hagi assajat tan sols aquí a Catalunya, sinó que és una aspiració gairebé universalista, tota vegada que veiem que són pocs els Estats civilitzats en els quals el sentiment d'autonomia no neix. Sí; a part de França, que possiblement és el país més centralitzat, políticament i administrativament parlant, ens trobem amb els casos d'assaig que han donat un èxit floreixent a Alemanya, Nord-Amèrica i Anglaterra, on han emprat mots que han estat la traducció literal de les paraules «Autonomia municipal», la qual s'han portat a una aplicació pràctica dintre de la vida, que han donat vertadera vitalitat a aquests pobles. Som partidaris d'aquesta autonomia, com han d'ésser-ho tots els homes d'esperit liberal, i entenem que el procedent és que cada poble es marqui els seus destins. El que és difícil en realitat, dintre de l'ordre de l'autonomia, és anar a delimitar quines són les facultats i les funcions que entren dintre de l'autonomia.

Hi ha en la vida moderna unes complicacions i unes ingerències d'aquestes funcions i arreu s'han trobat amb dificultats en fer les delimitacions d'on comença la funció estatal i d'on comença la municipal. Però això es salva amb una gran bona voluntat per part del Poder, en donar als Municipis el que necessiten per a la seva vida, en no posar trabes perquè aquests Municipis marxïn endavant, donant-los aquell apoi moral que necessiten per a desenrotllar la seva pròpia vida.

El segon problema plantejat aquí és, a part del de l'autonomia, el problema de la divisió territorial. Tant el senyor Vallès i Pujals com el senyor Serra i Moret han parlat extensament en aquest sentit. El senyor Vallès i Pujals semblava decantat perquè hi hagués un organisme intermig entre el nucli primari, el cellular del Municipi i de l'Estat, un organisme intermediari de major relació amb el nucli major. En canvi, el senyor Serra i Moret s'ha declarat partidari de què se suprimeixi aquest òrgan de relació entre el Municipi i l'Estat. No anem a posar a Catalunya demarcacions comarcals que moltes vegades seran objecte de confusió. Nosaltres tenim el concepte que aquestes coses no poden ésser objecte d'una llei. Han de néixer de la mateixa naturalesa, perquè el Municipi no és un fet realitzat per la llei, sinó un fet natural que la llei regula. El Municipi neix i parteix d'un fet natural. Acceptat aquest principi, entenem que entre les comarques hom pot cercar un principi de naturalitat. Hi ha a Catalunya comar-

ques completament demarcades per elles mateixes i no és necessari que una llei digui aquesta comarca comença ací o acaba allà, perquè tots els naturals del país saben el lloc on radica la veritable acció d'aquella comarca i els centres dels mercats, els jutjats, etc., i això és el que ens dóna la sensació de l'existència de les demarcacions comarcals naturals, no fictícies, sinó sortides de la naturalesa dels pobles, i això ha fet que amb gran previsió i sentit de responsabilitat la Comissió, en presentar aquest Projecte de Llei, no s'hagi volgut decantar per a una solució prèvia, limitant-se a dir en l'article 58 que per a funcionar els serveis de la Generalitat, el territori de Catalunya *podrà* ésser dividit en les demarcacions que la llei determini.

Això és, per tant, una possibilitat i per això ha de tenir en compte el senyor Vallès i Pujals que no hem entrat en plantejar purament el problema de les demarcacions comarcals. Aquest, en tot cas, serà objecte d'una llei complementària, perquè si bé és veritat que hi ha hagut una ponència que ha fet estudis meritoris, com reconeixia el senyor Serra i Moret, a propòsit de les divisions que es podien fer a Catalunya, això no té altre abast que el d'un estudi previ als serveis dels Diputats i per a informar a l'opinió pública de quins són els estudis fets d'aquesta matèria per tal que el dia de demà serveixin de base per a una realització pràctica d'aquestes demarcacions. No té altra finalitat, és l'acopi d'aquests materials perquè permetin en cas necessari resoldre el dia de demà amb serenitat i amb ponderació aquest problema de la divisió territorial que s'ha plantejat aquí amb una inquietud extraordinària. I és també per això que no s'ha resolt en l'Estatut Interior de Catalunya. Per això no diem si hi haurà demarcacions o no hi seran.

Si bé és veritat que el senyor Serra i Moret deia que les demarcacions serien un destorb entre els Municipis i les relacions de Govern, jo dic al senyor Serra i Moret, amb tots els respectes, que hi ha relacions que en lloc d'ésser un destorb serien un ajut per als Municipis. Hi ha relacions, per exemple, d'administració, hi ha relacions, per exemple, d'ordre públic, que potser necessiten aquestes demarcacions. Potser no sigui necessari en comarques com algunes de les de Catalunya, en les quals queda enclavada tota la direcció de l'ordre públic, com per exemple Barcelona, però cal pensar que és necessari que en el moment de produir-se un conflicte, hi hagi persones responsables que cuidin de resoldre'l per tots els mitjans que estiguin al seu abast. Ja sé que el senyor Serra i Moret dirà de què serveix l'Alcalde. L'Alcalde, com en altres Estats moderns, s'hauria d'apartar de les funcions d'ordre públic, perquè moltes vegades els Alcaldes han trobat dificultats en la seva funció administrativa de regisme d'una ciutat per haver tingut cura d'un ordre públic superior a la capacitat de la mateixa població.

El senyor Serra i Moret també al·ludia a la importància numèrica de Catalunya, però no ignora els problemes que s'han plantejat en relació a l'ordre públic. A més, hi ha un inconvenient, i és que l'home que viu en una població i té el contacte diari amb una mateixa gent de la població, no pot usar amb la mateixa rectitud, amb la mateixa inflexibilitat que

de vegades és necessària i que cal imposar en les qüestions d'ordre públic. Serà qüestió a estudiar, deia el senyor Serra i Moret, però no sé si serà convenient que la primera llei que votem i no sé tampoc si serà necessari deixar als Alcaldes les facultats delegades del Govern en la qüestió d'ordre públic i en altres amb ella relacionades. I és que aquest sol concepte i altres conceptes, com els administratius, com els judicials, que potser seria necessària la creació d'aquests agrupaments. En direm demarcacions, en direm vegueries — el nom no fa la cosa —; però jo veig la necessitat, aquesta necessitat que hi hagi un organisme intermig entre el Municipi i el Govern de la Generalitat. Hi ha un salt massa gros entre una cosa i una altra i a vegades es plantegen dintre aquests llocs problemes massa vius perquè es pugui anar a esperar la resolució que vingui des d'un lloc centralitzat, com seria Barcelona en aquest cas, com deia el senyor Serra i Moret.

Per tots aquests raonaments, jo entenc que el Projecte presentat, aquests cinc articles completament purs on se senten uns principis bàsics, que no crec que ningú pugui discutir, on es reconeix una autonomia absoluta pels Municipis, on es reconeix la possibilitat de crear aquestes demarcacions segons les necessitats que es plantegin a Catalunya, no crec jo que siguin motiu de cap oposició aferrissada per part de ningú. Hi ha una bona voluntat en aquest Projecte de règim local. Jo crec que amb les lleis complementàries que forçosament s'hauran de votar s'arribarà a aconseguir aquell règim local perfecte, s'arribarà a aconseguir aquell règim local, senyor Vallès i Pujals, que no doni possibilitats de cap mena al Conseller de Governació ni al que tingui en el seu poder les qüestions d'administració local perquè pugui destorbar la vida dels Ajuntament. Una de les coses que a mi em fan més pena i que jo sento més, és l'haver d'intervenir en els problemes interns dels Ajuntaments. Molts d'aquests problemes interns jo voldria que se'ls resolguessin ells mateixos; però avui ens trobem davant una llei i davant uns recursos governatius en els quals, es vulgui o no es vulgui, hem de fer aquesta intervenció. El dia que nosaltres poguem aconseguir per aquesta llei que en efecte ningú governativament pugui ficar-se dintre de la vida dels Municipis, haurem aconseguit per a Catalunya allò que tots nosaltres tant desitgem.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Hauria de rectificar, naturalment, i la rectificació seria un xic llarga i atenent necessàriament les indicacions del senyor President o els desitjos del senyor President, no tindria inconvenient, sinó que amb molt de gust ho deixaria per un altre dia; però tal vegada m'ha fet una pregunta molt concreta el senyor Conseller de Governació i potser seria una desatenció deixar pel dimarts el contestar-li. Si m'ho permet la Presidència, jo demano la paraula, deixant per un altre dia la rectificació, deixant per un altre dia el fet concret que preguntava el senyor Conseller de Governació. Cregui el senyor Conseller de Governació que jo he tingut una satisfacció vivíssima en veure el sentiment amb què reaccionava contra una acusació que jo li havia fet. Això em fa creure que realment ell es va sentir

molt ferit per aquella acusació i em fa pensar que tal vegada en el seu ànim està obrar d'aquí endavant d'una manera diferent de la que jo l'acusava.

El Sr. CONSELLER de Governació: Hi obraré sempre.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però jo desitjaria al senyor Conseller de Governació només que una cosa: jo desitjaria molt que el seu mandat, que jo desitjo que sigui molt llarc, passés a la història deixant el bon record de què ha estat el defensor de la autonomia dels Municipis, però sempre, sempre, quedarà que el senyor Selves va ésser el que va nomenar quatre-cents setanta Alcaldes a Catalunya governatius, quatre-cents setanta Alcaldes governatius que són el 43 per 100 dels Alcaldes de Catalunya.

El Sr. CONSELLER de Governació: És una llei d'aquest Parlament, senyor Vallès i Pujals; no és un acte governatiu.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyor Conseller de Governació, ja ha dit la V. S. — fent una vegada més allò que aquí en diem posar-se el drap abans de rebre el cop — que obrava sempre en compliment d'una llei. Tots sabem que els Ministres de la Governació espanyols, començant per Romero Robledo, a qui jo em referia, tots també complien les lleis, tots també sempre deien que complien la llei, mai hi ha hagut ningú que hagi dit que cometia un fet d'aquests contrariant la llei; sempre s'han emparat en la llei. Jo desitjo molt, jo crec sincerament el mateix, quan diu que obrarà amb justícia i imparcialitat en tots els assumptes que ha de resoldre; jo ho desitjo vivament i ho crec, però aquest fet que hi haurà nomenats 470 Alcaldes governatius a Catalunya, crec que desmentirà tota la fama que en aquest sentit pugui tenir.

I acabo. Només que consti: en el mateix moment que en el debat de l'altre dia en sortia aquesta queixa del senyor Conseller de Governació per les paraules meves, en sortia un altre fet que jo no hauria qualificat si no m'hagués vingut a mà; però quan jo parlava l'altre dia, el senyor Canturri m'interrompia una mica fortament i em deia que el senyor Conseller de Governació que en una cosa que ell li demanava d'un Ajuntament de Catalunya no li donava la raó, i l'endemà sortia al *Butlletí Oficial* una ordre de la V. S. parlant d'un cas de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, en la qual espontàniament, en la qual oficialment, la V. S. mana instruir un expedient a tres Regidors d'allí per una suposada incapacitat, perquè un d'ells, senyors Diputats, perquè un d'ells és empleat de l'Estat.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Vallès i Pujals, això no és dintre del que es discuteix.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Em demanava el senyor Conseller de Governació...

El Sr. CONSELLER de Governació: Una contestació concreta.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: És fonamental això.

El Sr. PRESIDENT: A part del Conseller de Governació hi ha la Presidència...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Accedeixo als desigs del senyor President que per a mi són mandats i dono per acabada la meua intervenció.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Forçosament, senyor Vallès i Pujals, he de molestar l'atenció de la Cambra per desfer aquestes coses. Jo li havia fet una pregunta concreta, la qual jo torno a ratificar i el dia que la V. S. tingui el temps per tornar a rectificar em dirà si he mentit o no és cert el que jo dic.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Mentit, mai.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo li asseguro, senyor Vallès i Pujals, que la V. S. no pot esmentar ni un cas en què jo hagi resolt un plet, un assumpte d'un Ajuntament en un sentit partidista. Li consta a la V. S. que a vegades ho he resolt contra el nostre Partit. Això els consta a les VV. SS. perquè jo em sento, en el moment que actuo de Conseller de Governació, em sento despullat de l'esperit de Partit, i això vull que consti públicament. L'única cosa que em tira en cara és aquests nomenaments de 470 Alcaldes, i jo li diré a la V. S. el següent: és en virtut d'una llei votada en aquest Parlament, és en virtut d'una lliure crítica de les VV. SS., és en virtut d'una voluntat del poble de Catalunya representada per una Majoria, i això és dintre una perfecta legalitat. No és un Romero Robledo que legisla per Decret; és per una llei que té l'aval i té el control de tot un Parlament. Mai això es pot dir que sigui un acte governatiu que exerceixi un Conseller de Governació. En tot cas, la V. S. fa una acusació contra el Parlament que no sóc jo qui l'hagi de defensar.

El Sr. PRESIDENT: Resta ajornada aquesta discussió.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós

El Sr. PRESIDENT: Continua la discussió de la totalitat. El senyor Mestres, en nom de la Comissió, té la paraula.

El Sr. MESTRES: Veritablement, després de la brillant intervenció del senyor Tallada i la no menys interessant del senyor Ruiz i Ponseti defensant els criteris de les dues Minories i l'aportació modesta meua amb el criteri de la Majoria de la Comissió, es podria donar per finit el debat de totalitat; però no vull fer això sense recollir, perquè no pugui semblar a la vegada una manca de deferència, el resum que jo vaig treure d'aquestes brillants aportacions en sentit teòric i quelcom pràctic sobre el Projecte d'Institut que varen fer les respectives Minories. Sembla desprendre's en conjunt de l'aportació del senyor Tallada que el Projecte no és res més que una contribució modesta a l'alleugeriment de l'atur forçós, i també del senyor Ruiz i Ponseti que el Projecte no és més que un Projecte de palliatiu. Per a nosaltres no és ni una cosa ni una altra. Si veritablement serà modesta l'aportació econòmica de la Generalitat a l'Institut, no és menys per a nosaltres ambiciosa la part de funció total que donem a aquest mateix Institut. Ja varem dir ahir per damunt, algunes de les obres que podrien fer-se, portar-se a cap per l'Ins-

titut. Una d'elles que creiem molt interessant i ho haurèm de repetir, és la regulació del problema d'immigració. Per això sol li hem donat tal importància que creiem que l'Institut tindrà veritablement una eficàcia en aquell sentit determinat. Però no n'hi ha prou. Hi ha dos articles en el Projecte que tenim l'honor de presentar a la Cambra que poden ésser una contestació a aquests dos aspectes que assenyalava dels dos discursos pronunciats ahir per les Minories. Un d'ells és l'article 27. Aquest article 27 donarà mitjans, senyor Tallada, perquè amb les aportacions de la Generalitat o sense les aportacions, els recursos de l'Institut arribin a aconseguir les necessitats més o menys peremptòries que pugui tenir Catalunya per a donar una embranzida a les obres públiques i solucionar, per tant, en el possible i com a mitjà paliatiu, que deia el senyor Ruiz i Ponseti, aquesta necessitat urgent que és l'atur forçós i donar feina al que no en té. Hi ha després l'article 15 que dona unes facultats a l'Institut que permet proposar a la Generalitat i, en el seu cas, perquè la Generalitat, si no és de la seva incumbència, ho traslladi al Govern de la República, totes aquelles iniciatives que l'Institut cregui necessàries per a anar a una resolució de l'atur forçós. I en aquest aspecte no cal dubtar que l'Institut podria recollir molt bé, si és que després d'un dètingut estudi ho creu convenient, la possibilitat que deia el senyor Ruiz i Ponseti i proposar, tant a la Generalitat com al Govern de la República, la reducció de la jornada amb el manteniment dels jornals. És a dir, que l'Institut per a nosaltres no és pas un cos tancat; està obert a totes les possibilitats; ara, que a aquestes possibilitats hi volem donar aquell caràcter tant català del seny, o sigui, i no s'ho prenguin en mal sentit — no rigui, senyor Comorera — no s'ho prenguin en mal sentit — ja saben que jo acostumo a perdre'l — sinó després d'un estudi que demostrï la possibilitat de la nostra actuació, que al capdavant no és més que mantenir el criteri de la Minoria socialista, però per un altre caire, sinó que ells demanaven una Conferència tripartita i nosaltres fem que faci l'Institut aquella mateixa funció.

Ara que, naturalment, discrepem en el procediment. I per a acabar, ja que no aniré a recollir l'aspecte global de les dues intervencions, recolliré unes quantes paraules, especialment del senyor Tallada, sobre l'economia dirigida i sobre l'economia planejada. Potser en això, sols hi ha una diferència; que el senyor Tallada, l'economia planejada la vol solament en les obres que tinguin relació o que faci l'Estat directament per la seva aportació. Veritat? És a dir, fer un pla concret, un pla que sigui com una pensada científica, com un pensament, perquè aquesta aportació d'obres que faci l'Estat, i nosaltres voldríem que aquest pla científic el fes no solament l'Estat, sinó també la indústria i el comerç, perquè no hi ha raó de poder fer distincions entre un cas i un altre, i possiblement s'haurien combatut aquestes alteracions brusques de més o menys consum, de més o menys producció, que ha portat avui a tenir de discutir, per la situació o actuació present, el Projecte d'Atur forçós.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Dipu-

tats: En aquests moments em ve a la memòria que quan es desenrotllava aquí la interpellació del senyor Ruiz i Ponseti respecte al problema de l'atur forçós, el senyor Conseller Delegat va dirigir-me uns amables mots dient que jo podia dir amb una certa experiència les moltes angúnies que aquest problema m'havia fet passar quan formava part del Consell de la Generalitat. No vaig recollir en aquells moments aquelles paraules, perquè hi han moltes ocasions per a recollir-les, i aquesta és una oportunitat per a fer-ho. Jo he de dir que no em va produir cap gran preocupació, ni molt d'adoloriment l'estudi d'aquest problema. Aquest problema existeix des de fa molts anys, amb més o menys agudesas, en alguns països d'Europa i d'Amèrica. Ha existit eternament, però hi han moltes coses que existien i la gent no les veia, i per això el progrés ha anat assenyalant les seves etapes i arriba un moment en què tenim consciència dels mals i ens preocupem de posar-los remei. El mateix succeí al nostre país. Aquí hi havia un problema de manca de feina, però ningú no se'n preocupava, i bastà que es proclamés la República, aquella famosa República Catalana que nosaltres proclamàrem, perquè al cap de tres o quatre dies sortissin uns manifestants a expressar-se en nom dels obrers en atur forçós. Mentre hi hagué monarquia i particularment mentre hi hagué Dictadura, no hi havia, almenys al carrer, problema d'atur forçós, però tot just fou proclamada la República es manifestà aquest problema, i es manifestà amb una certa violència i amb una certa agudesas. Millor que fos així. Això no anava contra la República, encara que volgués anar-hi, perquè és justament la República i les noves Institucions les que han d'anar a orejar tot l'ambient i han de donar possibilitats a tots els problemes plantejats perquè es resolguin. De manera que aquests manifestants no ofenien ni molestaven ningú.

El que succeí aleshores és que, com a resultat d'aquella manifestació i per iniciativa del senyor Comte de Güell, s'obrí una subscripció per a socórrer i ajudar els obrers que es trobessin sense treball, i jo, que no era partidari d'aquest sistema d'afrontar-nos amb el problema de l'atur forçós, vaig trobar-me en la necessitat de coordinar aquestes activitats que em donaven ja fetes; aquella subscripció iniciada molt generosament pel senyor Comte de Güell, va créixer poc o molt, va produir un cert resultat, i jo era dintre del Govern de la Generalitat el que havia de fer la distribució d'aquells fons. Entenc que problemes d'aquesta magnitud no caben dintre d'un ordre de beneficència, ni de caritat cristiana, i que no és manera de resoldre'ls ni tan sols la manera d'afrontar-s'hi, i, per consegüent, vaig voler resoldre aquesta qüestió d'una manera ben senzilla, d'una manera molt pràctica, al meu entendre, i d'una manera que no se'm pogués fer cap retret: Una part d'aquells fons fou donada a l'Institut Pro-Obrers sense Feina, que abans de la proclamació de la República ja complia aquestes funcions caritatives i de beneficència, i una altra part a l'Ajuntament de Barcelona, que instituí l'Institut Pro-Obrers sense Feina o Institut d'Assistència Municipal, i que establí uns menjadors, amb la co-

operació nostra, on es donava dinar als obrers que estaven en el Registre dels parats. Algú m'ha fet retrets perquè havia donat aquells diners a l'Institut d'Obrers sense Feina. No me'n penedeixo gens. Em diuen que és una entitat confessional: no m'interessa. Si feia caritat, complia funcions completament confessionals, però complia al mateix temps funcions socials que altres no complien, i per la meua part puc dir que si ells les complien bé o malament, jo puc portar alguns testimonis perquè sempre varen rendir comptes de la inversió dels diners que nosaltres els facilitàvem, i vaig poder comprovar perfectament el seu destí, i això em bastava, perquè tenia la certesa que aquells diners anaven tots a mans d'obers parats; i en el restant no tinc perquè ficar-m'hi.

Jo entenc que des del Departament que jo dirigia s'havien de fer coses de més importància, de molta més importància que fer una subscripció pública o que el destinar alguns fons a socórrer obrers sense feina; i em direu: ¿per què no ho feia? No ho feia perquè no hi havia possibilitat de fer-ho; perquè ni nosaltres teníem funcions per a fer-ho, ni mitjans econòmics per a fer-ho. Perquè no teníem aquestes funcions, vaig fer jo un viatge exprés a Madrid per a parlar amb l'actual Ministre del Treball, antic amic meu, i amb l'amistat del qual m'honoro, i em digué que li semblava que durant tot el període del Govern provisional de la República, almenys, i mentre l'Estatut de Catalunya no fos aprovat, l'Estat no s'havia de desprendre de cap funció que tingués referència amb les qüestions socials, que la legislació en l'aspecte social havia d'ésser una cosa orgànica i general per a tot Espanya, així com l'aplicació d'aquestes lleis, perquè d'altra manera podien establir-se sensibles diferències entre una regió i una altra regió, coses a les quals estàvem molt acostumats, i que aniria indefectiblement en perjudici de l'eficàcia d'aquestes lleis i en perjudici d'unes regions, sobretot d'aquelles que complien més les lleis socials. Per consegüent, nosaltres no teníem facultats, no podíem pensar en grans empreses, però de cap manera podia pensar jo en què el Govern de la Generalitat pogués constituir-se en un simple organisme distribuïdor d'uns fons de caritat. Això no m'interessava, i per això no vaig seguir per aquell camí. En realitat, la limitació de les nostres funcions, la limitació dels nostres horitzons, ens privava de pensar en cap solució, no teníem ni tan sols manera d'establir les bases inicials per a l'estudi del problema de l'atur forçós a Catalunya, per al qual es necessitava fer estadístiques, muntar borses de treball i muntar els organismes necessaris perquè tot això tingués una connexió i poguéssim apreciar nosaltres el problema en tota la seva magnitud. Hi havia, a més, la circumstància que els problemes continus plantejats per les organitzacions obreres en les distintes zones de treball, ens donaven prou feina perquè nosaltres poguéssim pensar en projectes posteriors; i de tota aquesta feina modestíssima, naturalment que no queda un gran record, no en pot quedar, fins i tot — i ara en aquest moment no ho prengui a mal el senyor Conseller de Treball — és tan modesta, tan petita aquesta feina que s'havia d'exercir en

aquelles èpoques, que no m'estranya que en unes manifestacions recents del senyor Conseller de Treball digués que no existia el Departament de Treball de la Generalitat fins allà el mes d'octubre de l'any 32, en l'època en la qual ell va prendre possessió d'aquest Departament.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Jo vaig dir que en el Pressupost no figurava consignació per al Departament de Treball. Això és el que volia dir; però consti que existia, amb més o menys funció, però existia.

El Sr. SERRA I MORET: Sigui com sigui, no m'estranya. En primer lloc, jo no he donat mai en absolut publicitat a la feina que jo faig. Els periodistes saben perfectament que mai del meu Departament va sortir una sola nota per a publicar cap de les coses que nosaltres féssim. Amb aquesta premisa, és molt natural que la gent no s'assabentés de les coses que allà es feien. En segon lloc, he de dir, i crec també que no li servirà de mortificació al senyor Conseller de Treball, que quan el senyor Casals es va possessionar del seu càrrec li vaig oferir jo dues vegades — el senyor Conseller de Treball ho recordarà — el donar-li tots els antecedents, totes les dades que teníem nosaltres recollides i al mateix temps posar-lo al corrent de tots els problemes i de tots els assumptes que nosaltres teníem en tramitació. L'alt criteri del senyor Casals va entendre que no s'havia d'informar d'allò. No n'hi he de fer cap retret, però entenc perfectament la justificació i el motiu que té el senyor Conseller de Treball per a dir que no existia el Departament de Treball a la Generalitat fins l'època en què ell se'n va possessionar.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No tinc aquí a la mà el que jo he dit, però consti que jo no he dit tal cosa, i si la he dit no la volia dir. De manera que resta rectificada.

El Sr. SERRA I MORET: És molt natural dir que així sigui, perquè de l'actuació brillant que el senyor Casals porta regentant el Departament de Treball, a la tasca anodina, relativament feixuga, quieta i molt obscura que nosaltres havíem de realitzar hi ha una gran distància. Avui el senyor Conseller de Treball es troba en l'època, si no immediata, molt pròxima, del traspàs de serveis del seu Departament. Té elements, si no suficients, considerables al seu servei per a poder preparar l'adveniment d'aquest traspàs. Nosaltres no contàvem amb res d'això, i sobretot en els primers moments i en els primers mesos de la República, senyor Casals, no solament no contàvem amb cap mitjà econòmic, ni amb personal suficient, ni amb cap manera de moure'ns, sinó que nosaltres dintre d'aquell *maremàgnum* de conflictes que existien — la situació actual és un paradís al costat d'allò —, no solament no contàvem amb res d'això, sinó que ni tal sols teníem intenció de registrar la nostra intervenció, i va durar mesos seguits que nosaltres vàrem fer intervencions diverses en els conflictes plantejats, que a vegades eren quinze i vint per dia, sense que ni tan sols poguéssim deixar anotar enlloc el que fèiem. Després, quan ens va donar un respir la situació social a Barcelona, aleshores vàrem poder començar a fer el registre de les nostres in-

tervencions, que foren moltes, i si no tingueren l'eficàcia que nosaltres desitjàvem, no vol dir això que nosaltres no hi poséssim la nostra bona voluntat. Aquest incís l'he fet perquè les paraules del senyor Conseller Delegat podien fer creure que nosaltres no ens havíem preocupat mai de la qüestió de l'atur forçós. No és que nosaltres no tinguéssim, al nostre entendre, la visió del problema; la teníem, el que no teníem eren els mitjans de fer res pràctic per a resoldre-la, ni facultats, ni perspectives de facultats, ni tan sols mitjans econòmics, per a poder fer les coses més elementals, de poder preparar les coses per a un altre dia, per tal de què els que vinguessin darrera nostre trobessin els elements necessaris per a poder treballar amb l'eficàcia deguda. No ho podíem fer, i quan una cosa no es pot fer, naturalment, no es fa, però sobretot no es simula, i crec que això no és un rêtret que ningú hem pogut fer; no he simulat res en el càrrec que he tingut, sinó que d'una manera modesta i el més efectiva possible he complert la meua obligació.

El Sr. PRESIDENT: Simula la V. S. una cosa, i és una interpellació sota la base d'un tercer torn en contra de la totalitat.

El Sr. SERRA I MORET: És un incís indispensable per anar al que jo volia, i perdonin que a aquestes hores hagi entretingut l'atenció de la Cambra.

El Sr. MARTÍNEZ I DOMINGO: Qui ha de perdonar-lo és el senyor Casals.

El Sr. SERRA I MORET: Vull dir que al meu entendre, quan una cosa no es pot fer, no s'ha de simular, i que si realment nosaltres, jo particularment, no vaig fer res meritós, ni d'altra manera per a resoldre el problema de l'atur forçós a Catalunya, crec que tampoc ara s'hauria de venir amb una simulació a fer creure que es va a resoldre i a atenuar aquest problema amb la creació de l'Institut contra l'atur forçós; si no és una simulació, és encara alguna cosa menys, és un Projecte que en realitat jo preferiria que no s'hagués presentat al Parlament. Un Institut contra l'atur forçós en la forma que aquí es projecta, podria arribar a ésser una cosa aprofitable com les moltes institucions, per exemple, que tenen els Instituts Carneggie per a l'estudi dels grans problemes socials i dels grans problemes científics. Un Institut de molt de personal i de molta gent que es proposi estudiar els problemes de l'atur forçós, podria ésser útil a totes hores i fins i tot convenient, però no penseu que vingui a resoldre el problema. Pot haver-hi un Institut per a l'estudi del càncer, per exemple, i pot fer molt bona feina, però l'atur forçós i les funcions de Govern no tenen res que veure amb aquesta classe d'estudis acadèmics i científics. A les nostres lleis hi hauria d'haver sempre objectivitat, hi hauria d'haver sempre, si res més no, per modesta que fos, l'evidència de què allò que es fa tindrà algun resultat positiu i pràctic immediat, i quant no l'ha de tenir val més no proposar-lo, val més no projectar-lo. I aquest Institut contra l'atur forçós que es vol crear, en virtut d'aquest Projecte de Llei, no en tindrà cap eficàcia; no s'ofenguin els senyors del Govern si els hi dic així, però és que en realitat així ho crec i en

realitat crec que així es demostrarà a no trigar gaire.

¿Què es proposa aquest Institut contra l'atur forçós? Fer obres públiques? No es necessita l'Institut contra l'atur forçós per a fer obres públiques. ¿Què es proposa, a més de fer obres públiques? ¿Estadístiques? No es necessita aquest Institut per a fer estadístiques. Què es proposa crear? ¿Una forma coordinada de contractació de treball per tal de poder controlar la quantitat d'obres que es troben en atur forçós? Tampoc no es necessita, car hi ha el Departament de Treball per a poder realitzar tota aquesta feina. ¿Què es proposa, doncs, l'Institut contra l'atur forçós? Al meu entendre, crear un organisme nou que pot ésser un niu objectiu per fer més densa i més extensa aquesta zona, ja grandiosa, de burocràcia que s'està creant a Catalunya, i que pot ésser un perill i un mal per a la nostra autonomia. Institucions d'aquesta classe no les hem de menester. Jo crec que, d'una manera més modesta, però més eficaç, el Govern de Catalunya podia intervenir en el problema de l'atur forçós. El dia que se li hagin traspassat els serveis de Treball depenents del Ministeri de Treball, d'una manera més eficaç. Mentrestant, podia demostrar la seva bona voluntat, i no dic que no la demostrí, perquè indubtablement la demostra. ¿Però penseu que nosaltres, per mitjà d'aquest Institut, anem a donar ni la més petita engruna d'eficàcia en la magnitud d'aquest problema? En això no hi tinc cap esperança. L'altre dia el senyor Mestres, President de la Comissió, ahir, si no recordo malament, ens parlava de la manera com havien assajat aquest problema en els diferents països, i ens deia que uns havien recorregut als subsidis, que altres havien recorregut a contenir les immigracions, que altres havien recorregut a les obres públiques, a un gran sistema d'obres públiques, i el senyor Tallada contestava a això de les obres públiques amb els arguments que puc contestar-hi jo o qualsevol dels que estem aquí, perquè, encara que el senyor Tallada té molta autoritat, són arguments tan clars que estan a l'abast de tots.

El Sr. MESTRES: Em permet un petit incís? Jo també vaig dir que tampoc no creia bo aquest sistema, que havia fracassat.

El Sr. SERRA I MORET: Indubtablement. Si es necessiten 10,000 pessetes per a sostenir un peó al qual solament se n'hi poden donar 3,000 — i crec que el càlcul és força optimista — ¿què poden anar a esperar de les obres públiques per a alleujar l'atur forçós? ¿És que nosaltres podem creure amb aquestes solucions i sobretot quan tenim els nostres medis tan limitats i quan està encara naixent la Generalitat de Catalunya; és que podem pensar en un pla quinquennal; és que nosaltres estem en condicions de fer allò que propugnava el senyor Mestres, d'un pla quinquennal; quin resultat donaria aquí el pla quinquennal? No fem comparacions, perquè no s'hi val! Nosaltres no podem pensar en cap d'aquestes coses. Nosaltres potser tampoc no podem pensar en la implantació de la jornada de sis hores, però és precis que fixem les nostres opinions i el nostre criteri abans d'actuar, si és possible, i que tinguem en compte la gran complexitat del problema i que tinguem en compte els mitjans amb què comptem, no per a resoldre'l, sinó per a influir en la seva resolució, que és a tot el que podem aspirar. Encara que no tinguem nosaltres els mitjans per a aplicar aquí la jornada de sis hores, que potser els trobaríem, nosaltres hem

de tenir opinió respecte a la forma com ha de resoldre's el problema de l'atur forçós, perquè, tinguem o no tinguem facultats, nosaltres som cridats a opinar sobre aquesta matèria, perquè, poguem o no poguem resoldre'l, nosaltres no ens en podem anar a dormir tranquils sense haver dedicat una gran part del nostre pensament a un dels grans problemes que té plantejats la humanitat. Un escriptor sud-americà que m'escrivia fa pocs dies i que em felicitava per l'obra que feia la República espanyola, em deia: «És molt bella i molt gran; però si no resoleu el referent a l'atur forçós, no haureu fet res», i és que indubtablement és així. La posició de la caritat cristiana i el subsidi en la forma que el projecten algunes institucions benemèrites, que no tenim per què criticar-les — altres fan menys que elles —, aquesta posició, no solament no resol res, sinó que no fa més que consagrar la perpetuïtat del problema. Si precisament el mal neix de l'existència d'aquesta classe d'idees; perquè ahir ho deia el senyor Ruiz i Ponseti i jo he de repetir-ho, contestant en part al senyor Tallada. ¿Què se'n treu d'un sistema de subsidis que carrega sobre els pressupostos de la nació, i que se'n treu d'aquesta càrrega sobre la producció, què se'n treu sinó anar carregant aquesta mateixa producció, quan nosaltres minorant la jornada de treball, si bé és veritat que carreguem la producció, donem immediatament un benefici als productors? ¿És que no és un cíclic viciós aquest i no sabem sempre que la producció ha de carregar-se, si és que volem resoldre aquest problema? Però és que hi ha molta gent que no vol resoldre'l, que no té cap interès en resoldre'l, i tant si s'és socialista com no, s'ha de tenir interès en resoldre aquest problema, perquè nosaltres no podem consentir amb dignitat que dintre de la nostra societat, entre nosaltres, existeixi gent que té ganes de treballar i no pot treballar, que té dret a menjar i no pot menjar, i no per culpa seva, no ja per aquella culpa inicial, sempre discutible, però que en aquest cas indiscutiblement no la tenen, i no hi ha cap societat que s'estimi, digui's socialista, digui's burgesa, o com sigui, que pugui consentir que aquest problema es perpetui i no dediqui tota la seva atenció i el millor dels seus sentiments i el millor de la seva voluntat a resoldre'l. I per a resoldre'l crec jo que solament hi ha les nostres solucions. És que si en vegegssim d'altres no tindríem el prurit de perquè fossin les nostres, sostenir-les; no ho fariem mai, de sostenir-les. Si som insistents en aquesta matèria és perquè ningú no ens demostra que estem equivocats; és que nosaltres tenim la raó tan oberta com podem per escoltar les raons dels altres, però és que aquestes raons no ens arriben d'enlloc, i aquest és el mal.

De què serveixen les obres públiques? I d'obres públiques solament un Estat, una Corporació pública, ha de fer únicament les necessàries, i sobretot, planejades, que tinguin un sentit, que es sàpiga a què es destinen i a quines necessitats serveixin, i què prometen per l'esdevenidor. No s'han d'establir comunicacions perquè sí, ni fer canals, ni regadius que probablement no donaran cap resultat, i que ens podríem trobar dintre de cent anys com a la Messopotàmia, que tindríem que anar destinant la gent desvagada per a poder anar descobrint els canals i les obres públiques que haurem fet, perquè aquesta classe de solucions l'han trobada ara mateix a Alemanya. A Alema-

nya, veient que la gent sense feina eren una càrrega massa gran pels Municipis i per la nació, iniciaren les concentracions en els camps de gent sense feina, i ara els aplicaran allò que també serà aplicat a Rússia, però en un sentit molt més tímid; el treball obligatori, que vol dir el treball forçat. I què els faran fer? Els faran fer algun monument d'aquests megalítics, traslladar les pedres d'aquí a allà, fer piràmides noves; què hauran de fer aquesta gent? ¿Què poden fer a Alemanya amb aquest pla quinquennal alemany, com es pot desenrotllar i quines possibilitats hi ha a Alemanya per a multiplicar la seva riquesa i la seva producció? ¿Es que per ventura no es veu clarament que això és una qüestió d'ordenació econòmica i que s'ha d'anar a la entranya econòmica del problema? Per part de molts no significa altra cosa que anar amagant i ajornant el problema, però de cap manera tenir ganes de resoldre'l ni afrontar-s'hi, enfocar-lo serenament ni objectivament, com ha de fer-se en una cosa fonamental i greu com té planejada la humanitat.

De causes de l'atur forçós n'hi ha moltes. N'ha parlat el senyor Mestres i nosaltres les hem tingut en compte. La contenció de la immigració hem de dir que tant l'hem tingut en compte que podríem citar un escrit nostre de fa més de vint-i-set anys en el qual comentàvem les lleis d'emigració a Austràlia i Nova Zelanda, les primeres que es dictaren per a contenir l'expansió de les races mongòliques, i deia jo que això ens portaria novament a un nacionalisme econòmic exacerbat i a la ruïna de la civilització. I desgraciadament no m'equivocava, perquè, just és dir-ho, que no es necessitava ésser molt savi per a fer aquesta profecia. La legislació de l'Austràlia i de Nova Zelanda es va establir després de Califòrnia i a tot l'oest dels Estats Units. Tots els Estats de l'oest dels Estats Units varen anar adoptant lleis restrictives de la immigració, i quan havien restringit la immigració dels grocs varen començar a restringir la immigració dels blancs. I així ens vàrem trobar amb compartiments estranys i amb un poble que rebia una immigració que en anys passava de la xifra d'un milió, que l'any passat ha arribat a tenir menys immigració que l'illa de Madagascar. ¿Es que no es veu clar d'on neix el problema? Mentre se n'ha anat tancant i destruint tots els moviments econòmics del món, s'han anat salvant moltes fortunes i s'han anat salvant molts estaments; però s'ha mort i es mort molta gent de fam. Antigament també moria la gent de fam; i abans que hi hagués aquest corrent migratori i emigratori, abans que el comerç arribés a la seva plenitud i la gent tingués l'esfera del món al seu abast, com hem estat durant uns anys en la plenitud del moviment capitalista que havia arribat a complir els seus fins en el món d'una manera gairebé perfecte, ja que havia arribat a posar els homes tots en relació, que havia arribat a multiplicar la riquesa, a multiplicar-la tal com s'ha d'entendre aquesta, que no és anar creant riquesa, sinó anar fent que els homes tinguin accés a la riquesa i que puguin ésser consumidors i puguin satisfer les seves necessitats i que aquestes necessitats les sentin cada dia multiplicades i amb més exigència. Sí, no hi ha altra riquesa que aquesta i aquesta era la que

s'anava creant i el capitalisme, arribant ja al seu punt àlgid, va veure que portava dintre del seu si una criatura que no la volia donar a llum, i que no vol donar a llum; no fa altra cosa que contreure's ell mateix abans de parir el socialisme i abans de donar lloc a què el socialisme pugui imposar la justícia distributiva i l'equitat en els homes.

I per això ens trobem amb aquest greu problema de l'atur forçós, un problema magne i insoluble, perquè és un problema de principis i un problema que va a les rels mateixes de la societat. I davant d'aquests problemes, jo sóc modest i no proposo solucions, perquè nosaltres ens hem d'apropar a aquest problema amb modèstia i hem d'entendre que potser no som els cridats a resoldre'l. Tenim, sí, l'obligació d'opinar, obligació indubtable, perquè per això estem aquí; però no podem tenir la pretensió de resoldre'l. I en realitat, quant més l'examinem, més veurem que no ens podem entretenir en retòriques ni literatures, perquè la gent, faci el que es faci, posarà confiança en el nostre Institut contra l'atur forçós o no la hi posarà. Segurament no la hi posarà, perquè la gent tindrà bona fe i desitjos d'associar-se a l'obra i als homes de Govern, com els tenim nosaltres sincerament; però quan aquesta obra de govern no respongui a finalitats pràctiques i no vagi ni de prop ni de lluny a la solució dels problemes plantejats, aleshores nosaltres tenim l'obligació de denunciar-ho, d'avisar-ho i d'advertir-ho. I en aquest cas, el Projecte no serveix.

No s'ho prengui a mal el meu amic, el Conseller de Treball. Aquest Projecte no serveix. I dic el meu amic, i insisteixo, perquè ell recordarà que fa molts anys que ens coneixem i que ens trobàvem precisament en una zona d'illusos al costat d'un home venerable que s'hauria de recordar molt més del que es fa, perquè a Catalunya hi han hagut pocs que tinguessin una visió tan bella del que podia arribar a ésser el nostre poble dintre d'un règim de regeneració social. I si En Martí i Julià, l'home eminentíssim, la memòria del qual jo tan venero, aquest home era el nexce de la nostra amistat, ¿oi, amic Casals?...

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: És cert.

El Sr. SERRA I MORET: Doncs, si aquest home avui presencis, assistís a les nostres realitzacions, ¿creieu que podria estar content i podria dir que vertaderament nosaltres anem a l'entranya del problema i fem el que podem per a resoldre'l? Potser no, en aquest cas. No és que us vulgui fer cap càrrec; però en aquest cas estic segur que això no és cap solució, que això en realitat farà mal, no solament per les dificultats per a la seva realització, sinó perquè podrà tenir altres conseqüències. Es crea un Institut, que serà una planta que vegetarà al marge del Govern de la Generalitat, que li pot xuclar molta sava i pot viure amb una certa independència, i que pot arribar a ésser com una d'aquelles caixes autònomes que va crear la Dictadura, que no daven comptes de res i no servien al país amb eficàcia. Al meu entendre, el Govern de la Generalitat de Catalunya ha de tenir molta cura en no crear caixes autònomes que no poden ajudar a les funcions del Govern i, sí, poden contribuir a dificultar-les, i en aquest cas bé pot afirmar-se que no està justificada la creació d'una caixa autònoma; perquè si no està en les nostres mans el canviar el règim social, i nosaltres volem fer un petit tanteig en les solucions que es proposen, en totes les

parts del món, també ho podem fer sense sortir dels límits de les nostres funcions. Podem organitzar subsidis, sí; podem organitzar subsidis, podem propugnar per a la solució màxima, que és aquesta: la reducció de les hores de treball. Podem fer això; però això ho podem fer dintre de l'esfera del Govern de la Generalitat i sense necessitat de crear organismes especials que vindran a dificultar la solució del problema, perquè demà ens trobarem en què tindrem la plenitud de les funcions ordenades de l'aplicació de la llei del treball i es lliurarà a vosaltres mateixos una quantitat d'organismes que poden venir a col·laborar, no solament en la tasca preparatòria d'estadística i d'informació de les dades necessàries per a comprendre serenament aquest problema, sinó que a més pot ésser un remei i, creieu-mé, de molta utilitat, perquè en això sí que vull dir que tinc alguna mèrit, perquè alguna fàbrica de Catalunya s'hauria tancat si no haguéssim solucionat el conflicte, i alguna fàbrica de molta importància hauria reduït la seva producció si no li haguéssim facilitat el camí per a no fer-ho. En això sí que tinc algun mèrit, i perdoneu que ho digui.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Ningú us l'ha regatejat.

El Sr. SERRA I MORET: Crec que més que res, en aquesta funció de treball hi ha d'haver aquesta tasca de previsió, aquesta tasca de previsió constant que és missió de la Conselleria de Treball. Jo així m'ho imagino, i no us ho prengueu mai com una insinuació de llició.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Jo de V. S. sempre rebo les lliçons amb molt de gust.

El Sr. SERRA I MORET: Jo imagino això com una tasca per al demà, com un treball de preparació, per si es pot evitar que els problemes s'agreugin. Penseu, sobretot, en el que pot ésser el desenvolupament complet a Catalunya de les assegurances socials. El senyor Conseller de Treball pot molt, i és per això que confio que amb la vostra activitat i la del Govern de Catalunya, portada a altres ordres, pot tenir l'assaig tota l'eficàcia que és d'esperar. Però per això desitjaria que aquest Projecte no passés endavant, perquè no us farà cap favor ni us donarà cap glòria, i jo desitjo la vostra glorificació ben guanyada.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No aspiro a tant.

El Sr. SERRA I MORET: I espero que ho feu amb la visió clara de tots els problemes que teniu subjectes a la vostra atenció. Això és el que jo desitjo, i, sobretot, que es perfilés des d'ara no solament la iniciativa necessària per portar al convenciment de tots que cal d'una manera ràpida a la reducció de la jornada de treball, aquí i a tot arreu, però començant per casa nostra. Jo desitjaria que es perfilessin les gran línies de l'assegurança social, per tal que tot el poble català estés ben garantit, ben unit i ben previngut, i es salvés de totes les grans contingències adverses que li puguin sobrevenir, i una de les quals és aquesta: que si ara té caràcter extraordinari l'atur forçós, no el veiem quan el té benigne, però és sempre igual digne d'atenció.

Mirem les coses des d'un altre punt de mira, i perdoneu el temps que us he fet perdre, perquè tots esteu impacients per l'avançat de l'hora.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Breus paraules...

El Sr. PRESIDENT: Breus paraules, perquè un altre dia es podrà reprendre la discussió.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Breus paraules per a contestar els elogis irònics que m'ha dirigit el senyor Serra i Moret, el meu antic amic senyor Serra i Moret.

En quant al fons del problema del Projecte de Llei que es discuteix, la Comissió li contestarà oportunament. Altrament, jo he de dir al senyor Serra i Moret que sempre i en tot moment crec jo que m'he produït amb una modèstia innegable. No he pretès mai espetarrar ningú amb cap idea genial, perquè estic convençut que no sóc un home d'un talent extraordinari, i, per tant, com que em reconec així crec que ja és alguna cosa el que tingui aquest coneixement de mi mateix, cosa que altres no tenen i els seria molt convenient saber-ho. No obstant, he de reconèixer el talent superior de l'amic senyor Serra i Moret, i en dir això no hi poso cap ironia, sinó que faig justícia basada en els molts anys que ens coneixem.

He de dir respecte de l'existència o no existència del Departament de Treball, que no recordo exactament les paraules que vaig dir, però sé bé que, si en les meves paraules no hi ha eloqüència, en canvi, no expresso mai res que no vulgui dir, i tinc, per tant, el convenciment que no podia dir ni una sola paraula que pogués ésser molesta per al meu antecessor al Departament de Treball. No tenia cap interès en molestar-lo.

Respecte al seu oferiment que m'havia dit que em donaria tots els antecedents del Departament i que no havia anat a cercar-los, jo he de recordar al senyor Serra i Moret que per aquells temps es discutia l'Estatut a Madrid i ell, complint amb el seu deure a les Corts Constituents, era difícil trobar-lo al seu despatx i en distintes ocasions — el senyor Comorera potser ho recordarà — el meu Secretari va intentar parlar-li, sense que pogués aconseguir-ho, ja que es feia molt difícil pels molts i importants assumptes que havia d'atendre.

A més, hi havia per part d'algun amic de la Unió Socialista de Catalunya — i encara hi és avui — un aspecte personal contra mi, i en canvi jo no sé que els hagués fet res, perquè jo no tinc interès en molestar ningú, però entre els elements de la Unió Socialista de Catalunya, no sé si avui n'hi ha algun encara — jo hi tinc excel·lents amics; a més del senyor Serra i Moret i del senyor Fronjosà —, hi havia elements que havien declarat una mena de boicot a la meva actuació al Departament de Treball, i arribat a aquest cas jo creia que el millor era quedar-me al meu Departament i fer la meva tasca amb molta humilitat i amb molta modèstia, tant com m'escau a mi, no amb idees retumbants, però complint amb la meva missió, i els periodistes ho saben perfectament, saben ells que jo no he anat mai al seu darrera, sinó que han estat ells que molt amablement m'han demanat algunes explicacions sobre el meu Departament i jo sempre he fet ressaltar que l'únic

que m'interessava era dedicar-me a les meves tasques.

Fetes aquestes manifestacions, el senyor Serra i Moret retreu el doctor Martí i Julià, el qual jo recordo quan vaig per aquests pobles, i crec que si el doctor Martí i Julià ens veïés en aquests moments, creuria que no hem de creuar-nos de braços i dir que estudiarem el problema, i entre tant no fer res. El doctor Martí i Julià, home dinàmic, trobaria molt bé que si no veïem la manera de solucionar-lo, seria partidari de què fessin tot el possible i el Projecte que el Govern ha presentat al Parlament té aquest objecte. Presentar un Projecte que sigui la iniciació que permeti estudiar la fórmula per a arribar a la solució. És aquest l'objectiu del Projecte: acordar nosaltres; que ja en parlarem quan ens reunirem i ho tornarem a veure i estudiar. Crec que el doctor Martí i Julià hi estaria d'acord; si no hi estigués d'acord, jo, per única vegada, em sublevaria contra el mestre i jo recordaria que podem anar estudiant totes les coses, però treballant, fent feina sobre la marxa.

El Sr. PRESIDENT: Resta suspesa aquesta discussió.

Lectura d'una proposició de Llei de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, referent a les Cambres de la Propietat Urbana

El Sr. SECRETARI: «Reunida la Comissió Permanent d'Economia sota la presidència del senyor Joan B. Soler i Bru, actuant de Secretari el senyor Antoni Dot i Arxé i amb assistència dels Vocals senyors Tallada, Vidal i Guardiola i Comorera, ha procedit a estudiar la proposició de Llei que amb data 1.ª de març del corrent any presentà a la Cambra la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, signada pels Diputats senyors Fronjosà, Ruiz i Ponseti, Comorera i Gerhard, acordant l'autorització de la lectura a la Cambra.

Palau del Parlament, 3 de maig del 1933. — El President, Joan B. Soler i Bru. — El Secretari, Antoni Dot i Arxé.»

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de sotmetre al Parlament de Catalunya la següent proposició de Llei:

Article 1.er Des de la publicació de la present Llei al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* deixarà de tenir el caràcter d'oficialment constituïdes o organitzades totes les Cambres de la Propietat Urbana radicades dintre el territori de Catalunya.

Article 2.ª Les Cambres de la Propietat Urbana existents a Catalunya estaran sotmeses d'acord amb l'article 39 de la Constitució de la República a les disposicions de la Llei d'Associacions de 30 de juny del 1887.

Article 3.er Resten sense vigència al territori de Catalunya el R. D. de 16 de juny del 1907, el R. D. de 10 d'octubre del 1907, la R. O. de 15 de febrer del 1928 i quantes disposicions s'oposin a la present Llei.

Palau del Parlament, 1.ª de març del 1933. — Carles Gerhard, Estanislau Ruiz, J. Fronjosà i J. Comorera.»

El Sr. PRESIDENT: Passarà el dictamen a la Comissió corresponent.

ORDRE DEL DIA**per a la sessió de dimarts**

1. Precs i preguntes.
2. Interpellació sobre una visita d'inspecció feta a l'Ajuntament de Seu d'Urgell.
3. Continuació de la discussió del dictamen

de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya.

4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei, creant un Institut contra l'Atur forçós.

(S'aixeca la sessió a dos quarts de nou i cinc minuts de la vetlla.)